

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ΄

ΤΕΥΧΟΣ Π' — (80)

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1907

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΛΛΑΔΟΣ. . . . . ΔΡ. 12.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ. . . . . ΦΡ. 12.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1.

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ

Οδ. Χαριλάου Τρικούπη 22α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ, *ὑπὸ* Θωμᾶ Οἰκο-
νόμου.

ΟΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ, *ὑπὸ* Ἀρδουάν.
ΔΥΟ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ *ὑπὸ* Σπ. Δε-
βιάζη.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ.

ΤΟ SAINT CLOUD *ὑπὸ* Ζόφου.

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ.

ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ *ὑπὸ* Σιβύλλης.

Η ΒΡΟΧΗ *ὑπὸ* Χρονογράφου.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪ-ΔΑΣ, *ὑπὸ* Μουραίας.

Η ΓΡΗΑ ΚΑΙ Η ΝΕΡΑΪ-ΔΑ, *ὑπὸ* Κέντυ "Εβερσα.

THEOBALD CHARTRAN.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΦΡΕ-Υ

ΛΕΛΑ ΜΑΝΤΖΟΥΝΗ.

Η ΔΟΣΑ, *ὑπὸ* Ν. ΓΥΖΗ.

SAINT-CLOUD.

Τ. ΔΕΠΕΝΙΩΤΗΣ.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΓΓΕΛΩΝ.

Κ. ΣΑΓΙΩΡ, *ὡς* «Ἀνδρῶπος τῆς ἡμέρας».

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Σμύρνης, αὐ ἀνασκαφαὶ τῆς Περ- γάμου ἤρξαν ἀκριβῶς τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων κ. κ. Δαίρηφελδ καὶ Κρόντς ἐπὶ τῆς Α. πλευρᾶς τοῦ Γυμνασίου τῶν νέων, ἔφεραν δὲ εἰς φῶς ἀρκετὰ ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Γεγμᾶ.

Εἰς τὰς ἐφετινὰς ἀνασκαφὰς τελοῦνται καὶ ἐργασίαι λίαν ἐνδιαφερόσας διὰ τὴν ἱστορικὴν πόλιν τῶν Ἀττα- λειδῶν α') ἢ ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων (ἐκ τῶν σωζο- μένων) τοῦ Γυμνασίου τῶν νέων καὶ β') ἢ συγκόλλησις ἀπάντων τῶν μαρμαρέων τεμαζίων ἐξ ἀγαμάτων, ἅτινα κατεστράφησαν ἰδίως κατὰ τοὺς πρώτους χριστι- ανικοὺς χρόνους.

Πρὸς συγκόλλησιν τῶν διαφόρων κατεστραμμένων ἀγαμάτων ἀνεχώρησεν ἐκ Σμύρνης ὁ γλύπτης Ἰάκ. Ρήγος.

Εἰς τὰς Παγασὺς νέα εὐρέθησαν εὐρήματα. Παρὰ τὸν ἱστορικὸν πύργον καὶ ὀπισθεν τῶν ἐξωτερικῶν αὐτοῦ τοίχων εὐρέθησαν 80 νέα στήλαι, ὧν πολλαὶ ἐγχρωμοί. Ἐξέχει αὐτῶν μία ἀφιερωμένη εἰς Ἐὐάνδρον τὸν Σά- μιον. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν περὶ τὰς 30 νέα ἐγχρω- μὶ πλάκες ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶνε ἐξωγραφισμένα διάφο- ροὶ παραστάσεις καὶ ὄνόματα ἀρχαίων πόλεων. Μεταξὺ τῶν εὐρημάτων τούτων εἶνε καὶ μία στήλη, εἰς ἣν ἀπο- δίδεται μεγίστη ἀρχαιολογικὴ ἀξία, ἐπὶ τῆς ὁποίας φέ- ρονται ἐξωγραφισμένα παραπετάσματα μετὰ πολλῆς τέ- χνης. Ἐπίσης ἀνευρέθησαν 20 νέα ἐπιτύμβιοι πλάκες γλυπτῶν, ἅλλαι ἐγχρωμοί, ἅλλαι ἄπλαϊ καὶ ἕτεροι κοσμη- μένα δι' ἀνθεμίων.

Μεταξὺ τῶν πλακῶν τούτων εὐρέθησαν καὶ τὰ ἐλλεί- ποντα τεμάχια τῆς θάνασις ἐγχρωμοῦ στήλης τῆς Φίλας, ἣτις συκληρομένη δι' αὐτῶν θά εἶνε μοναδικῆς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ἀντικείμενον.

Ὁ διάσημος Γάλλος Αἰγυπτολόγος Μασπερώ ἀνα- κοινῶς λίαν ἐνδιαφερόσας λεπτομερείας εἰς τὴν α' Ἐφη- μερίδα τῶν Σφηησῶν περὶ περιγραφῶν ἀπολεσθέν- των ἔργων τοῦ Μενάνδρου καὶ ἀνακαλυφθέντων πρὸ δεκαπέντε ἐτησίων ὑπὸ τοῦ ἐφόρου τῶν αἰγυ- πτιῶν ἀρχαιοτήτων Γουσταῦν Δεφίβρ καὶ δημοσιευ- θέντων ἰσχυρῶς δαπάναις τῆς αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως. Οἱ πλάκοι, οἱ περιέχοντες τὰς περιγραφὰς, ἀνεκαλύφθη- σαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν θεμελιῶν οἰκίας τινὸς τοῦ χωρίου Κόμ-Ἰεγάον. Μεταξὺ τῶν εὐρεθέντων ὑπὸ τοῦ Δεφίβρ ἀντικειμένων βαίησεν τριακοστὰ κύλινδροι ἑλληνικῶν κοπτικῶν χειρογράφων καὶ πολλὰ φύλλα βι- βλίων ἐπὶ τοῦ πρώτου τῶν ὁποίων ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ Μενάνδρου. Ἡ ἀνακάλυψις ἐτηρήθη μυστικῆ ἐπὶ δέκα περὶ πέντε μηνῶν μέχρις οὗ ἐξηρηνήθη ἐπιμελῶς τὸ ἔδαφος ὅπως βεβαιωθῆ ὅτι οὐδὲν εἶχεν ἀπομείνει.

Ὁ Μασπερώ ἐκφράζει τὴν ἐκπληξίν του διὰ τὴν ὑ- παρξίν ἀσυμπληρώτου τόμου τῶν ἔργων τοῦ Μενάνδρου εἰς ἀσημοτάτην πόλιν τῆν Πόρτ-Σαῖτ καὶ ἐν μέσῳ αὐτοῦ ὅστις καὶ αὐτὰ τὰ αἰγυπτιακὰ ἀκόμη θά ὀμιλεῖ μετὰ δυσχερείας.

Τὰ χειρογράφα ἀποτελοῦσι τεσσαράκοντα πέντε ὀλί- θας, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς μὲν εἶνε πλήρεις, ἅλλαι δὲ τόσοσ βεβλαμμένα, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας κα- τάρθωσεν ὁ Δεφίβρ ἢ ἀποκαταστήσῃ τὸ κείμενον εἰς πολλὰ μέρη. Κατάρθωσεν ἐν τούτοις ἢ ἐξηρηνήθη 13, 028 στίχοις ἀπολεσθέντων μέρους κωμωδιῶν. Ἀπὸ ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἢ αἰτιατικαὶ καὶ ἢ Περιειρο- μένη, αὐ ἅλλαι δὲ δύο ἐπιλοφοροῦντο ὁ α' Ἡρώς καὶ ἢ α' Γενὴ τῆς Σάμου. Τοῦ α' Ἡρώς εὐρέθησαν δ

κατάλογος τῶν χαρακτήρων καὶ οἱ 150 πρώτοι στίχοι, ἀλλ' ἢ ἄρχη τῶν ἄλλων ἔργων ἐλλείπει καθὼς ἐπίσης καὶ τέσσαρες ὀλίθαι ἐκ τῶν ἀνακαλυφθέντων παπύρων. Εἶναι ἐν τούτοις εὐκαλὸς ὁ καθορισμὸς τῶν σκηνῶν καὶ ἢ ἀποκατάστασις τῆς πλοκῆς μετ' ἀρκετῆς ἀκριβείας.

Ἡ αἰτιατικὴ ἐπὶ παραδείγματι εἶνε ἢ γνωστοτάτη ἱστορία γυναικὸς καλῆς οἰκογενείας προσβλήθεισος κατὰ τινα γύκατος ἐπὶ ἀγνώστου ἀνδρός, ὅστις κατόπιν ἐνυμφεύθη τὴν γυναῖκα, ἣτις εἶχε χρησιμοποιήσει ὁ μολ- τρια εἰς τὸ νὰ ἐσλογίσῃ τὴν προσβληθείσαν. Ὁ Μά- σπερώ λέγει, ὅτι ὁμοίᾳ πλοκῇ ἦτις ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν εἰσοσμένων θεμάτων τῆς ἑλληνικῆς κωμωδίας παρα- τηρεῖται εἰς τὸν α' Ἡρώς καὶ εἰς τὴν α' Γυναῖκα τῆς Σάμου καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν α' Περιειρομένην, καὶ τοὶ ἢ ἐπέθεσις τῆς τελευταίας ταύτης κωμωδίας εἶνε πολὺ διαφοροτική. Μέρος ἕτερον ἀντιτύπου ἴδιου ἔργου ἀνακαλυφθὲν πρὸ πέντε ἐτῶν εἰς τὴν Βενέσσαν ὑπὸ τῶν Γρηγορέλλ καὶ Χάντ δίδει τὸ εὐτυχὲς πέρασ εἰς ἕνα δι- πλοῦν γάμον.

Ὁ Μασπερώ λέγει, ὅτι παρ' ἑλὴν τὴν ποικιλίαν τῶν ὀνομάτων, οἱ χαρακτῆρες καὶ αἱ εἰκόνες παρέχον οὐ- κινῶς μικρὰν πρωτοτυλίαν. Ἡ ἀξία τοῦ Μενάνδρου διὰ ὀνοματοῦ εἰς τὴν ἐπινοήσιν ἀλλ' εἰς τὴν εὐφυλίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξωστάνευσ τὸν χαρακτήρα τὸν, εἰς τὰς ζω- γράς εἰκόνας καὶ τὴν γοργότητά τῆς γλώσσης διὰ τῶν ὁ- ποιῶν εἶδε ζωὴν εἰς τοὺς τύπους, τοὺς ὁποίους εἶχον δημιουργήσῃ ὅλοι οὐκ ἐπὶ τὸν ἀπὸ τῶν προκάτοχῶν του.

Ἡ ἀνακάλυψις ἐν τούτοις εἶναι ἀρκετὰ σπουδαία, διότι δι' αὐτῆς πλουτίζεται ἢ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλολο- γία δι' ἔργων θεωρουμένων ὡς ἀπολεσθέντων.

Ὁ κ. Δαίρηφελδ ἀφίκετο εἰς Πέργαμον καὶ ἐπελή- φθη τῶν ἀρχαιολογικῶν του ἐργασίων. Ὁ καθηγητῆς ἐν ὀγγεντεύξει ἐκτός ἑλλεν πολλῶν ἀνέφερε καὶ περὶ τῶν ἐν Πύλῳ καὶ Λευκάδι ἀνασκαφῶν, διενεργουμένων ἐπὶ διεύθυνσίν του.

Τὰς ἀνασκαφὰς τῆς ὀμηρικῆς πόλεως Πύλου, διενή- ργησε κατὰ τὸν Μάιον μῆνα, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν λίαν λαμπρὰ καὶ ικανοποιητικὰ. Εἰς αὐτὰς ἀνεκα- λυφθῆσαν τάφοι βασιλικοί, ἢ Ἀκρόπολις τοῦ Νέστορος καὶ ἅλλα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα, ἅτινα προοικάλισαν τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τῶν Εὐρωπαίων ἀρχαιολόγων. Εἰς δὲ τούτων, ὁ διαπρεπὴς καθηγητῆς τοῦ ἐν Βιέννῃ Πα- νεπιστημίου καὶ διευθυντῆς τῆς ἀρχαιολογικῆς σὺλλογῆς τοῦ Αὐτοκρ. Οἴκου Δρ. φὸν Στάιδερ, εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὅποια ἦτο ἢ ἀκρόπολις τοῦ Νέστορος δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, διότι ὁ ὀμηρος δὲν δίδει λεπτομερεῖς περιγραφὰς τῆς Πύλου, ὅστις ἕτερος ἐκ τῶν ἄλλων ἀρ- χαιῶν Ἑλλήνων ποιητῶν. Ὅσῳ εἶνε ἐλλιπὴς ἢ περιγραφή τῶν Μυκητῶν, λέγει ὁ κ. Δρ. φὸν Στάιδερ, τόσοσ σπα- νία εἶνε καὶ ἢ περιγραφή τῶν ἀνακτόρων τοῦ Νέστορος καὶ τῶν ἀρχαιολ. μνημείων τῆς Ἀργολικῆς ταύτης πό- λεως Πύλου. Ἐν τούτοις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς βέ- βαιον, ὅτι ὁ σοφὸς ἀρχαιολόγος κ. Δαίρηφελδ ἀνέθετε τοὺς τάφους καὶ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Νέστορος.

Ὁ κ. Δαίρηφελδ, ἐπιλέγει ὁ κ. φὸν Στάιδερ, εἶνε ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ καὶ ἀρχαιεπιτομικῇ ἐπιστήμῃ ἀληθῆς μεγαλοφυΐα εἰς τὸν εἰδικὸν τούτων κλάδον (τὸν Μυκη- ναϊκὸν) καὶ σπανίως παρατηρητικότητος. Ἀνύρωσεν εἰς νέον ἐπίπεδον τὰ σύστημα τῶν ἀνασκαφῶν.

«ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ»

Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντοῦ τῆς «Πανακοδήμης».

Δραχμὴν μία

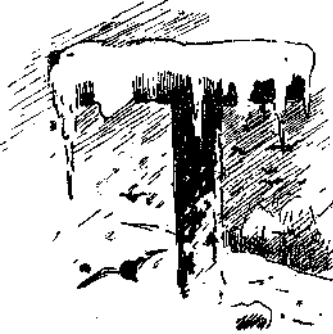
ΜΙΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΦΡΕΪ

Βραβευθεῖσα ἐν Ἀμερικανικῷ διαγωνισμῷ καλλονῶν

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ο θέατρον, ὁ ἰσρὸς τῆς τέχνης καὶ τῶν ἀρχαίων, ἡ μοναδική σχολή μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως ἀπάντων τῶν πολιτισμένων λαῶν, κατέπεσε παρ' ἡμῶν εἰς ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ἐσχάτης κατηγορίας, καταρχόμενος εἰς ἀμείνον συναγωνισμόν μετὰ τῶν ἰπποδρομιῶν καὶ κλωδίων.

Ἐξ ἀπαρχῆς ἐγκαταλελειμμένος εἰς τὴν τύχην του, ἀστερον ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀπροστάτευτος καὶ προγεγραμμένος, εὖρε τὴν μόνην ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δυνατὴν ἐξελίξιν, ἣς τὴν οἰκτράν κατάστασιν θρηνεῖ σήμερον πᾶς ὁ ποιῶν εὐλιχνόως τὴν ἑλληνικὴν σκηνήν. Καὶ ὅμως ἀλλοῦ καὶ ἄλλοτε ἦτο δύναμις τὸ θέατρον, ἰσχυρὸς μοῦλος εἰς χεῖρας τῶν δυναμένων νὰ τὸν χειρισθῶσιν. Στήριγμα τῆς μεσαιωνικῆς ἐκκλησίας, πρῶμαχος καὶ πολεμιστὴς τῶν μεγάλων ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας ἀγώνων, κατέστη σήμερον ὁ ἄμωδον ἀπὸ τοῦ οἰοῦ ἀναπτύσσονται τὰ φλέγοντα ζητήματα τῆς ἡμέρας. Αἱ ἐκαστοὶ κυβερνήσεις μας ὅμως, παραγνωρίζοντες τὴν ὑψηλὴν πρὸς ἐκπολιτισμὸν ἀποστολήν τοῦ Θεάτρου, δὲν ἐμερίμνησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, οὔτε τὸ ἐρημισμοποίησαν ὡς «σκυμνοῦ τοῦ Πανελληνισμοῦ», ἀλλὰ ἀπλοῦστα τὸ ἐφορολόγησαν, χράζοντες αὐτὴν πλοῦτον καὶ ἐξελίξιν ὡς «τόπου διασκέδασης».

Τὴν ὑποδειχθεῖσαν ταύτην ἔδωκεν πιστότατα ἡκολούθησεν. Ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐνθαρρύνσεως [δραματικοὶ σχολαὶ καὶ ἐρασιτεχνικαὶ ἀναμίξεις ἐπιτροπῶν μόνον σύγγχρον ἐπέφερον] τὸ θέατρον διήλθε κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαστὴν ἡμέραν τῆς φάσεως, ἀπὸ τοῦ δράματος τῶν βουλευμάτων καὶ τοῦ εἰδυλλίου μέχρι τῶν κωμωδιῶν τοῦ Μπισσόν. Δύο μεγάλοι θίασοι, οἱ τῶν κυρίων Δ. Ἀλεξιάδου καὶ ἀδελφῶν Ταβουλάρη ἐπάλειον μάταιον ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος καὶ τῆς γαλλικῆς ὀπερέτας.

Ἡ εὐγενὴς ἐνέργεια τοῦ μακαρίτου Δ. Κορομηλά, κάποια προσπάθεια τοῦ κ. Λεκατσᾶ νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὸν Σαίξπηρ καὶ ἄλλη τοιαύτη τοῦ κ. Παντοπούλου νὰ διαπλάσῃ τύπους τινὰς ἑλληνικούς, πρὸ παντὸς ὅμως ἡ ἰσχυρὰ ἐπίδρασις τοῦ ἀειμνήστου Δ. Βερναρδάκη, εἴσι τὰ μόνα φωτεινὰ σημεῖα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὡς ἀληθῆς Μεσσίας ἐχαιρέτισθη τὸ Βασιλικὸν Θέατρον καὶ ὡς Πρόδρομος ἡ Νέα Σκηνή.

«Νέα ἐποχὴ, χρυσοῦς αἰὼν ὁ ἀναιτήλῃ διὰ τὸ θέατρον». «Ἡ χαραυγὴ τῆς νέας μεγάλης τέχνης» τοιαῦτα ὄχι μόνον σοβαρῶς ἐλέγοντο, ἀλλὰ ἐγράφοντο καὶ ἐξετυποῦντο ἐπὶ πολυτελοῦς γάρτου. Σήμερον ὁ χρόνος, ὁ αὐστηρὸς αὐτὸς ἔλεγχος, διεψεύσει τὰ χρυσὰ αὐτὰ ὄνειρα. Οὐδεμίαν πρόβδον ἐσημεσίωσιν ἡ λειτουργία τῶν δύο τούτων ἰδρυμάτων, ἀμιλλωμένων μόνον εἰς ἀδικαιολόγητον, ἐξωτερικεῖσαν πολυτέλειαν. Οὐδὲν φιλολογικὸν κατ'ὄρθωμα λόγου ἀξίον, οὔτε ἰσχυρὰν τινὰ καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν παρήγαγον, εἰσὶν ὅμως ἀμφοτέρα ἐμμέσως ὑπαίτια τῆς οἰκτρᾶς καταπτώσεως τοῦ σημερινοῦ θεάτρου.

Τὸ βασιλικὸν Θέατρον κηρυχθέν ἀρχῆθεν καὶ ἐπίσημως hois concourir ὡς προωρισμένον ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν τάξιν τῶν Ὑψηλῶν Τριακοσίων, οὐδεμίαν ἐρευνητικὴν δρᾶσιν, οὔτε ἐξήσκησε ποτέ, οὔτε δύναται νὰ ἐξακησῆ, κατ'ὄρθωσιν ὅμως διὰ τῆς τελείως παρανοηθείσης mis en scène κλασσικῶν καὶ βυζαντινῶν δραμάτων, νὰ ἐγειρῇ ἀξιώσεις πατρότητος ἐπὶ τοῦ ἐμαφροδίτου μεγαθηρίου τῆς συγχρόνου δραματικῆς φιλολογίας μας: τοῦ δραματοποιηθέντος ἱστορικο-πατριωτικοῦ ἀναγνώσματος, ἐνῶ ἡ Νέα Σκηνή ἀκεραία ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὴν δόξαν τῆς ἐπισημοῦ παρ' ἡμῶν ἐνθρονίσεως τῆς νεοκλαστικῆς μουσῆς.

Τὰ δύο ταῦτα εἶδη ξένης καὶ ἐγγυροῦ βιομηχανίας, τὰ δισπλόντα τοῦ δραματολογίου τῶν τριῶν τελευταίων θερινῶν περιόδων ἔσυραν τὸ θέατρον εἰς τὸν κρημνόν, ἐξ οὗ δὲν ὑπάρχει ἐλπίς ν' ἀνακύψῃ.

Ἄν παραδεχθῶμεν ἀδολογῆ τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανία, ὅφειλε ὅμως νὰ ὁμολογήσῃ πᾶς ἀμερόληπτος, καὶ ὁ τῶν μᾶλλον φιλελευθέρων ἀρχῶν, ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς ἀνοῦσια καὶ ἡλίθια ἐξαμβλώματα τῆς γαλλικῆς πορνογραφικῆς φάρσας ἐπικινδύνως ἐπηρεάσαν τὴν καλαισθητικὴν κοινὴν τε καὶ θεάτρου. Ἡ κατάστασις αὐτῆ τῶν θεάτρων τὸ δεικνύει τρανότερα. Μετρίστως καλλιτεχνικὴ καὶ φιλολογικὴ ἔπου στραφῆ τὸ βλεμμα. Ἡθοποιοὶ καὶ συγγραφεῖς—ὡς γηραιὰ εταῖρα κάλυπτοιται τὰς ρυτίδας των διὰ παχῆος στρώματος φιμυθίου—ζητοῦσι ν' ἀποκρύψωσι τὴν κούφότητα καὶ πνευματικὴν πενιχρότητα των ὑπὸ τὸν πλοῦτον πολυτελοῦς διακόσμου.

Ὁλεθρὴν προαγωγήν εὗρον οἱ δυστυχεῖς ἡθοποιοί. Μέσα εἰς τὴν ἄβυσσον παρομοίου δραματολογίου θὰ ἐχάνοτο καὶ ἰσχυρόταται μετὰλοφύται ἀπὸ τὰς μετρίας τοῦ θεάτρου μας.

Τὸ ἄφθονον θυμιαμα τοῦ κόλακος τύπου ἐγέν-

νησεν εἰς αὐτοὺς τὴν παράδοξον πεποίθησιν ὅτι ἡ προσωπικότης των καὶ μόνῃ ἀνακλήροι τάλαντον καὶ πνευματικὴν δημιουργία, ἀπὸ ἐτῶν δὲ ὑποκρινόμενοι τοὺς αὐτοὺς γελοιογραφικὸς τύπους τῆς γαλλικῆς φάρσας καὶ τὰ αὐτὰ στερεότυπα ἀνδρεί-κελα τῶν δραματοποιημένων ἀναγνωσμάτων, ἀπεκρυστάλλωθησαν τελείως εἰς μίαν ρουτίαν ἀπακοῦσαν μὲν νὰ θαμβώσῃ τὰ πλήθη, μὴ ἀφίνουσιν ὅμως τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν εἰς τὸν γνώστην, ὅτι οἱ καλοὶ μας ἡθοποιοὶ ἀπέμαθον ἀπὸ καιροῦ νὰ πλάττωσι χαρακτήρας καὶ νὰ παριστάνωσι ἀνθρώπινα ὄντα.

Εἰς πλήρη ἀκμὴν εὐρίσκειται τὸ ἐν Ἑυρώπῃ ἀπὸ καιροῦ καταργηθέν σύστημα τῶν «Stars». Καὶ ὂντως, ἡ ἀποθέσις αὐτῆς τῆς ρουτίνας καὶ τῶν τουαλετῶν εἶνε ἐπικινδυνος προαγωγή διὰ τοὺς ἀστέρους αὐτοῦς, οὓς ὁ ἀναπόδρατος ἀυτοθαυμασμὸς ὠθεῖ εἰς στασιμότητα. Προβιδοζομένων δὲ καθημερινῶς ἀστερίσκων εἰς «Star» καὶ προστιθεμένων καὶ ἀρεστικῶν τοιούτων, θὰ εἶνε ζήτημα ἂν ἐντὸς ὀλίγου παρ' ὄλην τὴν «ἀστροφεγία» κατορθωθῆ μὴ μόνον ὑποφερτὴ παράστασις, ὑπὸ ἐποφιν συνόλου.

Καὶ οἱ ὑπαίτιοι τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς καταστάσεως, οἱ διευθύνοντες;—Ὡς μόνον δικαιολογία των δύναται νὰ προβάλλωσι τὴν τελείαν ἀγνοίαν των εἰς τὰ ζητήματα τῆς αἰσθητικῆς. Μὴ ἐπιδιώκοντες ἰδανικὸν ἄλλο ἢ βίον ἀνετον καὶ ἡδυσπαθῆ, ἀπηλλαγμένοι τοῦ ὄχληρου φορτίου φιλολογικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς μορφώσεως, με εὐρείαν καὶ γονδροειδῆ συνείδησιν, κατέκτησαν οἱ τολμηροὶ αὐτοὶ κορσάροι ἀπὸ διετίας τὸ θεατρικὸν ἔδαφος. Τοὺς τυχόν μὴ συμμεριζομένους τὰς καλλιτεχνικὰς των ἀρχὰς, ἀπεστόμασαν γελοιοποιοῦντες αὐτοὺς ὡς «αεροπλανοὺς ἰδανιστάς», τῶν δὲ αἰσχρῶν κερδοσκοπιῶν των δικαιολογοῦσι προπαλίζομενοι τὴν διαφθορὰν τοῦ κοινοῦ, ἥτις καὶ μόνῃ τοὺς πιέζει ν' ἀναβιβάζωσι ἐργα οἷα «Ἡ κυρία τοῦ Μαξίμ», ἐνῶ καλῶς γινώσκουμεν ὅτι τὸ ἀδιαφοροῦν κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν οὔτε δι' ἀναφορᾶς οὔτε διὰ συλλαλητηρίου διετύπωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ τὴν νεοκλαστικὴν αὐτὴν «Κυρίαν», ἣς οὐδὲ κἂν τὴν ὑπαρξίαν ἐγνώριζε, καὶ ἥτις ἐνεφανίσθη καθ' ἡν ἐποχὴν τὸ ταμῖον τοῦ θεάτρου εὐρίσκετο εἰς ἀνηρωτάτην κατάστασιν. Ἡμέρα τῆς ἡμέρας φανερόντο αἱ συνέπειαι τῆς ρυπαρᾶς αὐτῆς κερδοσκοπιᾶς τῶν καλλιτεχνικῶν αὐτῶν «Πανδάρων», οἵτινες ἔφερον τὸ κοινὸν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ ἐξέρχηται ἀγανακτικῶς τοῦ θεάτρου ἂν μὴ ἴδῃ ἄσεμνα θεάματα. Εὐτυχῶς ἡ πλειονότης τοῦ κοινοῦ—καὶ πρὸς τιμὴν τῆς—ἀηδίασασα ἔστρεψε τὰ νῦτα εἰς μίαν τέχνην, ὑπερητοῦσαν τὰ ταπεινά καὶ χυδαῖα ἐνστικτικὰ μόνον καὶ κατέφυγεν εἰς τὸ μελοδράμα, τὸν κινηματογράφον καὶ last not least τὸν παραγκιόζην. Πλὴν οἱ οὕτω βαναύσως ἐκδιωκόμενοι τοῦ θεάτρου, ἀποξενωθέντες αὐτοῦ, δὲν ἐπανέρχονται εὐκόλως πρὸς τὴν χρεωκοπήσαν μουσάν.

Ἀπὸ ἐτῶν ἤδη μέγα μέρος τῆς κατωτέρας τάξεως, φανατικοὶ ἄλλοτε θιασῶται, ἀπεσκίρτησαν, μὴ εὐρίσκοντες κατάλληλον τροφήν διὰ τὸν ὑγιᾶ στόμαχόν των.

Τοιαύτῃ ἡ θλιβερὰ κατάστασις τοῦ σημερινοῦ θεάτρου, ἢ παλαιὰ καὶ ὀλεθρὰ συνήθεια τοῦ τόπου—ἡ ἀδρανεία μας—μᾶς ἐπιβάλλει ν' ἀνεχώμεθα ὡς ἀναγκαῖον κακόν. Οὐδὲν ἐννοοῦμεν νὰ

πράξωμεν πρὸς βελτίωσιν, ἐνῶ εἶνε καθήκον παντὸς νὰ μὴ ἀποκρῖπται ἀνάνδρως τὴν ἀγανάκτησιν του, ἀλλὰ μετὰ θάρρους καὶ σθένους νὰ ὑψώσῃ φωνὴν καὶ νὰ πατάξῃ τοὺς αἰσχροὺς αὐτοὺς καθήλους, ἀναχατίζων τὸ βρωμερὸν ἔργον τοῦ τελείου ἐξευτελισμοῦ τοῦ θεάτρου μας. Μόνον ἡ ἀδιαφορία μας ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς θρασεῖς αὐτοὺς τὴν διάδοσιν τοῦ μύθου ὅτι τὸ θέατρον ὡς «ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις» ὅφειλε νὰ ὑποθάλη τὰς ὀρέξεις τῶν ἀρεσκομένων εἰς ἄσεμνα καὶ ἀνήθικα ἐργα. Βεβαίως πλῆττει ὁ κόσμος μετὰ τὰ «μὴ ἀνήθικα», ὅταν ταῦτα—ὡς πάντοτε συμβαίνει—παίξωνται τόσον ἄτεχνα, εὐχαριστεῖται τὸνναντίον μετὰ τὰ ἀνήθικα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῆς φύσεως των δὲν ἀπαιτοῦσι παρὰ γοργότητα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἰσχυρὰν ἀυταπάρησιν ἡθικὴν καὶ πολὺ ὀλίγην τέχνην. Εἶναι λοιπὸν ἡ προτίμησις αὐτῆ ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ ἐν καλλιτεχνικὸν «testimonium paupertatis» διὰ τοὺς ἡθοποιοῦς.

Τὸ κοινὸν παντοῦ καὶ πάντοτε εἶνε ἐπιδεικτικὸν μορφώσεως, εὐλόγιτον καὶ εὐπλάστον εἰς πάντα τὰ ζητήματα τῆς καλαισθησίας. Ἀμα ἐκλείψου τὰ ἀνήθικα καὶ παίξωνται καλλιτεχνικῶς ἐκτελούμενα ἄλλα ἀντ' αὐτῶν, οὐδεὶς θὰ θρηνησῇ τὴν ἄλλαιψιν. Πλὴν πρὸς τοῦτο ὄφριλον οἱ κύριοι διευθυνταὶ νὰ ἐχῶσι ἐκτὸς τῆς ἀπαταιτήτου μορφώσεως καὶ ἰκανότητος καὶ εὐλιχνίαν καὶ φιλοτιμίαν. Διότι, ἂν πράγματι ἡ κοινὴ γνώμη τοῖς ἐπέβαλλε τὰ ἐργα αὐτά, δὲν θὰ ἦτο ἀξιοπροπέστερον νὰ ὑποχωρήσῃ τὸ ἑλληνικὸν θέατρον πρὸ τῶν γαλλικῶν θιάσων, ὧν οἱ κατώτεροι ἀσυγκρίτως τελειότερα ὑποκρίνονται τὰ ἐργα τοῦ εἴδους αὐτοῦ; Ἡ ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐδοξάζοντο ἡθοποιοὶ καὶ διευθυνταὶ;

Ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ δὲν ἀνήκει εἰς μίαν ὁμάδα μόνον, ἀλλ' εἰς συμπαντὰ τὸν λαόν καὶ ἀρ' οὐ ἡ κυβέρνησις συνεταιριζομένη μετὰ τῶν θιασαρχῶν μετὰ 10 τοὺς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων δὲν ἐννοεῖ νὰ φέρῃ καὶ 10 τοὺς ἑκατὸν τὴν εὐθύνην διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ ἡθικὸν ποῖον τῶν διευθυνόντων, ὄφριλον ὁ λαὸς δι' ἐντόνου προνουστιαμένου νὰ καθαρίσῃ τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἀπὸ τὰ βρωμερὰ αὐτὰ σαρώματα τῆς φιλολογίας.

Τὸ θέατρον δέον νὰ εἶνε προσιτὸν εἰς πᾶσας τὰς τάξεις καὶ οὐχὶ μόνον εἰς μίαν προνομιοῦχον, ἀξιοῦσαν μάλιστα νὰ τὸ ρυθμίξῃ σύμφωνα μετὰ τὴν ἐκφυλοῦν αἰσθητικὴν τῆς. Δέον νὰ εἶνε κτήμα κοινὸν ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὅπου ἡ ἀπαίτησις αὐτῆ ἦτο ἐθνικὴ. Σήμερον κατόρθωσεν ἡ ἀβελτηρία καὶ ἀδιαφορία τῶν ἀρχῶν ν' ἀποκλείσῃ τὰς λαϊκὰς τάξεις τοῦ θεάτρου, ὠθοῦσα αὐτὰς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς βαναυσότητος καὶ διαφθορᾶς.

Κ' ἐνῶ ἔχομεν πλεῖστα ὄσα θεάτρα καὶ θεάματα, ἐν θεάτρων ἀξίας δὲν ἔχομεν δυστυχῶς.

Ἔχομεν τὸ Βασιλ. Θέατρον, οὐ πᾶσαν τυχόν προσπάθειαν ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ὀλιγαριθμῶν θεατῶν κατὰ τὴν ἐτησίαν τριμήνον ἀναβίωσιν του ἐξιμνησεν ἐκαστοτε ριζικῶς ἡ διαδεχομένη αὐτὴν πεντάμηνος περίοδος τῶν θερινῶν θεάτρων. Ἐσχάτως δὲ παραδοθὲν εἰς τὴν καλλιτεχνικὸν νεκροθάπτην, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν ἀσθενῆ προσπάθειαν κατέστειλε—χάριν οἰκονομίας—θεωρῆσαν τὴν ἀποστολήν του ἐκπληρωμένην διὰ τῆς διδασκαλίας ἀσημάντων κωμωδιῶν καὶ τραγωδιῶν ἀμφιλόλου ἀξίας. Requiescat in pacem!

Ἔχομεν δύο «ἐπίσημα» θερινὰ θεάτρα κατὰ τὸ

ΛΕΛΑ
ΜΑΝΤΖΟΥΝΗ

ήμισυ καρφδεϊά κατά τὸ ἕτερον ἵπποδρόμια, κυρίως ὅμως ἀφιερωμένα εἰς τὴν demimou laine μούσταν.

Ἔχομεν τέλος τὰ πρατήρια τῆς ἐγγχωρίου πατριωτικῆς βιομηχανικῆς ἐταιρείας.

Ἐν θέατρον ὅμως δυνάμενον νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ λογικά μας, δὲν ἔχομεν.

Εἰς τὰς θλιβεράς ἡμέρας μοιραίας καταπτώσεως, ἃς διερχόμεθα, γίνεται ὁσημέραι ἐπαισθητὴ ἡ ἐλλειψίς μονίμου καὶ σοβαροῦ θεάτρου, λειτουργοῦντος καὶ κατὰ τὰς δύο τοῦ ἔτους περιόδους καὶ δυναμένου οὕτω νὰ κρατῇ τεταμένα τὰ ἡνία τῆς ἡγεσίας εἰς πάντα τὰ καλλιτεχνικά ζητήματα. Στήριζόμενον ὑπὸ οἰκονομικῆν ἐποψίν ἀσφαλῶς, διοικούμενον εὐσυνειδήτως, ἐπιδιδῶν οὐχὶ ὕλικὰς ὠφελείας, ἀλλὰ καθαρῶς καλλιτεχνικοὺς σκοποὺς θὰ τύχῃ τῆς ἐνθέρμου ἀρωγῆς τῶν θεατροφίλων πάσης τάξεως.

Ὁ θίασος αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπιτυχία του, ἃς στηρίζεται ὡς πανταχοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἐπὶ τοῦ συνόλου (Ensemble). Ἄς λείψουν ἐκεῖθεν οἱ κορυφαῖοι τῆς ρουτίνας καὶ ἐπάσειας, ἃς μὴ λάμπουν ἀστέρες—ισχνὰ ταλαντάκια, τροφοδοτούμενα μὲ τὸ θαυδῶνον φῶς τῆς ρελλάμας,—ἃς συνασπισθῶσιν ὑπὸ νόημα ἑδηγίαν ἔνθερμοι καὶ ἀληθεῖς λάτραι τοῦ καλοῦ πρὸς συντέλειαν ἀρμονικοῦ συνόλου.

Τὸ δραματολόγιον ἃς συμπεριλαμβάνῃ, ἐκτὸς τῶν ἀρίστων πρωτοτύπων, καὶ μεταφράσεις πάσης ἐθνικότητος καὶ παντὸς εἴδους μὴ ἐξαιρουμένης καὶ

αὐτῆς τῆς ἐλαφρᾶς μούσης, ἣτις στενοχωρουμένη ἐν μέσῳ καλλιτεχνικοῦ περιβάλλοντος καὶ πνευματικῆς ὑπεροχῆς, μόνῃ τῆς θ' ἀπέληθη ἀπιστρεπτεῖ.

Διὰ τακτικῶν λαϊκῶν παραστάσεων νὰ ἐπανακηθῶσι διὰ τὸ θέατρον οἱ λαϊκοὶ πληθυσμοί, ἀποσπώμενοι τῶν χαρτοπαιγνίων, οἰνοπωλείων καὶ καρφδεϊῶν.

Τοιαύτη περίπου ἔσται ἡ ἀποστολὴ θεάτρου, μέλλοντος νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν τροχίαν του τὸ ἐκτροχιασθὲν τοῦ Θεσπίδος ἄρμα.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀνθρωπότητος μᾶς διδάσκει τὴν τελείαν νίκην τοῦ καλοῦ. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ ἐλπίζωμεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν δύναται νὰ νικήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς σωφροσύνης, καὶ ἡμέραν τινα ἐν μέσῳ τῆς πληκτικῆς, μὲ τὸ parfum τοῦ κοκοτισμοῦ μολυσμένης ἀτμοσφαιρας, θὰ πνεύσῃ ἡ ζωογόνος καὶ ἀγνή πνοή τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀληθοῦς τέχνης;

Διατί νὰ μὴ ἐλπίζωμεν ὅτι καὶ πάλιν θὰ ἀναλάμψῃ εἰς τὴν κοιτίδα τῆς γεννήσεώς του ἀκτινοβόλον τὸ ἄστρον τῆς φωτίζον τὴν αἰωνίαν νύκτα ἀμαθείας καὶ διασθορᾶς;

Εἶθι τὴν βεβαίαν τότε ἀνάπτυξιν ἡθοποιίας καὶ φιλολογίας νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἡ ἐξισυγένισις καὶ μὲρρωσις τῶν λαϊκῶν πληθυσμῶν, ὅπως εἰς ἐπικαιμένην μετὰ τῆς Εὐρώπης ἐπικοινωνίαν μᾶς εὖρη αὐτὴ ἀνταξίους τῆς ὑψηλῆς μᾶς ἀποστολῆς ὡς τοῦ πρώτου λαοῦ, τοῦ φέροντος τὸ σῆμα τοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

ΘΩΜΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΟΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Ἔ! Τί εἶνε αὐτὴ ἡ φιλολογία! Αὐτὴ εἶνε ποῦ μᾶς παρέχει σπανίας ἡδονάς! Αὐτὴ εἶνε ποῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐκφράζωμεν ἐντυπώσεις ὄχι κοινάς, ὅτε ἀρμοδίας δι' ὄλους τοὺς θνητοὺς.

Ἀνοίγω μίαν ἐφημερίδα, ἡ ὁποία ἰσχυρίζεται (καὶ κανγαῖται δὲ) διὰ γελᾶ διὰ κάθε πρᾶγμα, φοβουμένη βέβαια μήπως ἀναγκασθῇ νὰ κλάψῃ.

Ἄρθρον πρώτον: «Ἡ βροχή». Καὶ ἐκέφθη. Ἄς διαβάσωμεν αὐτὸ τὸ ἄρθρον. Τὸ θέμα εἶνε φαιδρὸν ὅπως καὶ ἐγώ, ἃς ἴδωμεν λοιπὸν τί κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν γράφοντα.

Καὶ προκαλεῖ τὴν προσοχὴν μου ἡ ἐξῆς περιγραφή: «...Αἱ βροχαὶ δὲν ἔχουν πλέον ἄρωμα ἐπικρατεῖ μία ὁμῆ πτερίδος, φλοιδῶν καὶ ριζῶν ὁμῆ μελαψῆ καὶ πρασίνη μουσκευμένη καὶ βαθεῖα, ὁμῆ μυνηριώδης καὶ ἰσχυρά, ὅπως αἱ μακρυναὶ μουσικαί, ποῦ διεγείρουν τὰς ἀναμνήσεις».

Ἡ φράσις εἶνε ὄραία, εἶνε ἕνας τερπνὸς κυκεῶν. Μόνον νὰ τὴν ἀναγνώσῃ καρσις καὶ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ νόημα ταπεινόνετα. Ὡστε ὑπάρχον ἄνθρωποι τόσο ἐνοηθέντες ὑπὸ τῆς τύχης, ποῦ μποροῦν νὰ διακρίνουν τὸ χρῶμα τῶν ὁμῶν. Μερικαὶ ἐκ τῶν ὁμῶν αὐτῶν τοῖς φαίνονται πράσιναί, πράσιναί ὅπως αἱ μακρυναὶ μουσικαί.

Κάποτε ἕνας ποιητὴς εἶδε τὰ φωνήεντα χρωματιστά, τὴν καὶ ἡ μουσικὴ εἶνε τοιαύτη, ἡ μακρυνὴ μουσικὴ καὶ αἱ ὄσμαί!

Ἡ ἀνθρωπίνῃ φύσει λεπτύνεται θαυμασῶς! Τώρα ἀποῦσατε τὰς ἐντυπώσεις, τὰς ὁποίας ἡ βροχὴ κἀμνει εἰς τὰ προνομιοῦχα αὐτὰ ὄντα.

Ἀντιγράψω: «Αἱ σταγόνες πίπτουν ἐπὶ τῶν ὕλων καὶ οἷς σκέπτεσθε ὄλην τὴν ἱστορίαν τῆς καρδίας σας, τὰς τέρφεις ποῦ ἐχάθησαν, τὰς τέρφεις ποῦ ἐπροφυλάχθησαν (ἐπροφυλάχθησαν ἀπὸ τί);, τὰς νικηθείσας ἐλπίδας καὶ τὰς ἀνικητοὺς ἐλπίδας».

Καὶ σκερθῆτε ἔπειτα διὰ παραπλήρως τοιοῦτων ἐκλεκτῶν ὄντων φντοζωῶν καὶ κτήνη, τυφλά κτήνη, τὰ ὁποῖα, δεῖν βρέχῃ δὲν ἀναπολοῦν οὐδ' ἐπὶ στιγμήν τὴν ἱστορίαν τῆς καρδίας των, δὲν σκέπτονται τὰς νικηθείσας ἐλπίδας καὶ τὰς ἀνικητοὺς ἐλπίδας. Μόνον τὸ ζῆτημα τῆς ὀμβρέλλας προβάλλει πρὸ αὐτῶν.

Ἐν τούτοις κρέπει νὰ θεωρῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας εὐτυχεῖ καρπούμενον τοιοῦτων ἀπολάσεων ἀπὸ τὰς ἀμμοσφαιρικᾶς μεταβολᾶς. Πρέπει ὅμως νὰ εἶνε κανεὶς εἰσοδηματίας καὶ ἄεργος.

ΑΦΑΘΥΕΝ

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΓΥΖΗ

Η ΔΟΞΑ

ΔΥΟ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΑΙ ΣΚΗΝΑΙ
ΕΝ ΛΕΥΚΑΔΙ (1832-1833)

ΑΙ ή μικροτάτη πληροφορία περί νεοελληνικού δράματος ή μελοδράματος πρό της εποχής, καθ' ήν τὸ ἐν Ἑλλάδι θέατρον εισιρ- χεται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σχετι- κῆς ἀκμῆς του, εἶνε συμβολή δωπεδῆποτε πολῦτιμος εἰς τὴν

ἱστορίαν τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου, διὸ δημοσι- εῦμεν τὸ μικρὸν τοῦτο σημείωμα.

Ἡ πατρίς τοῦ Βαλαωρίτου καὶ τῶν Ζαμπε- λίων σχεδὸν πάντοτε δίδει δείγματα ὅτι ἀγαπᾷ τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, καὶ ὅτι φροντίζει νὰ μορφώσῃ τὴν νεολαίαν.

Εὐγλωττον παράδειγμα εἶνε ὅτι κατὰ τὸ 1830 ἰδρύθη ἡ Ἀκαδημία τῶν φιλολογισμῶν, σκο- πὸν ἔχουσα τὴν ἐκπαίδυσιν τῶν νέων, οἵτινες ἦσαν καὶ μέλη. Ἐν αὐτῇ ἰδιδάσκοντο φιλολογία, ἱστορία, μυθολογία, γεωγραφία. Κατὰ τὰς ἐπι- στήμας ἐξετάσεις ἐγένετο πάνδημος, οὕτως εἰπεῖν, ἐορτή, ἐν ἣ παρευρίσκοντο πᾶσαι αἱ ἀρχαί, καὶ τὸ ὄραϊον φύλον ἐκυριαρχεῖ. Ἐγίνοντο ἀπαγ- γελίαι ἑλληνικῶν, λατινικῶν, ἀγγλικῶν καὶ ἰτα- λικῶν ποιημάτων. — τότε δὲν ὑπῆρχον ἡ γαλλο- μανία — καὶ οἱ ἴδιοι φειτῆται ἐξεφώνον καταλ- λήλους λόγους, καὶ διενέμνοντο εἰς τοὺς χρυσεύ- σκντας μετάλλια, ὃ δὲ ὑπαρχὸς ἐξεφώνει λό- γον πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς νεολαίας.

Ἡ ἀκαδημία αὕτη εἰς οὐκ ἀνδιότατο ἐπίσημον περίστασιν ἔλαβεν μέρους διὰ καλλιτεχνικῶν ἐσπερίδων, αἵτινες ἦσαν ἀλθῶς ἑλληνοπρεπεῖς ἀπελαύσεις.

Τῇ 1830 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1832 ἀφι- κετο ἐν Κερκύρα ὁ νέος Μέγας Ἀρμοστής Λόρδ Νούγγεντ. Ἡ ἀφιξίς του ἐωρτάσθη εἰς ὅλην τὴν Ἑπτάνησον καὶ δὴ ἐν Λευκάδι διὰ καλλιτεχνι- κῶν ἐσπερίδων, ἐν αἷς ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος ὁ τότε δεκαπενταετής Σπυρίδων Ζαμπέλιος, ὁ κατό- πιν γενόμενος περιλάλητος συγγραφεύς.

Ἐν Κερκύρα τῷ 1832 ἐδημοσιεύθη φυλλά- διον ἐκ σελίδων τριάκοντα, καὶ χάριν τῆς σπυ- νιότητος του δημοσιεύομεν ὀλόκληρον τὴν ἐπι- γράφην:

— «Εἰς τὴν περίστασιν, καθ' ἣν εὐτυχῶς ἀφίκεται εἰς Κέρκυραν ἡ Αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ Λόρδ Νούγγεντ ἱπ. Μεγ. Σταυρ. τοῦ ἐπιστ. Ταγ. τοῦ » Ἀγ. Μιχ. καὶ Ἀγ. Γεωργ. κτλ. κτλ., Λόρδ » Μέγας Ἀρμοστής τῆς Αὐτοῦ Μεγιστιότητος » εἰς τὸ Ἐνωμένον Κράτος τῶν Ἰονίων Νήσων

» Πρῶξις δραματικῆ, παρασταθεῖσα μὲ μουσικῆ » τὸ ἐσπέρας τῆς 15 Δεκεμβρίου 1832 εἰς τὸ » μέγαλον δωμάτιον τοῦ Γυμνασίου τῆς Ἀγίας » Μαύρας καὶ ποιητικῶν πονήματα ἐκφωνηθέντα » ἀπακολούθως ἀπὸ τοῦ μαθητῆς, μέλη τῆς Φι- » λολογισματικῆς Ἀκαδημίας. Κορφοὶ 1832».

Τὸ φυλλάδιον περιέχει πρῶτον τὴν δραμα- τικὴν πρᾶξιν, ἑμμετρον, ποιηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σπυρίδωνος Ζαμπελίου καὶ τοῦ Ἰωάννου Μα- ρίνου Νικολαΐδου. Τὰ πρόσωπα τῆς σκηνῆς ταύ- τῆς εἶνε ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Θέμις, ἡ Δημήτηρ, ὁ Δαίμων τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ Χορὸς πολι- τῶν. Οἱ ποιηταὶ δηλοῦσιν ἐν ὑποσημειώσει ὅτι αὐτὸ σχέδιον τῆς δραματικῆς ταύτης πράξεως «ἐλήφθη ἀπὸ ἑλλην δημοσιευθεῖσαν ἰταλιστὶ » ἀπὸ ὀλίγων χρόνων εἰς παρεούσιν περιστάσιν». Ἐπονται πάντων ὠδαὶ τῶν μαθητῶν Σπυρίδω- νος Ζαμπελίου, Ἰωάννου Μαρίνου Νικολαΐδου, Ἀνατονίου Μελισσινοῦ, Γεωργίου Σταμοῦλη, Δη- μητρίου Κόνταρη καὶ Πατρικίου Ζαμπελίου.

Ἐπειδὴ μετὰ περιττοῦ ἀναγιγνώσκει τις πάντοτε τὰ πρῶτα ἔργα τῶν διαπρεφάντων συγ- γραφέων ἀναδημοσιεύομεν τινὰ τετραστιχὰ ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Σπυρίδωνος Ζαμπελίου.

Πλοῖον σὺ, ποῦ στοὺς κόλπους σου μέσα
Τῶν νησιῶν τὴν ἐλπίδα κρατεῖς,
Στὸν λιμένα μας γλήγορα φθάσε,
Αἰετὶ τόσον ἀργεῖς νὰ φανῆς;

Φθάσε, ὦ πλοῖον, καὶ ἡ τύχη ἄς σὲ φέρῃ
Στοῦ Ἰονίου τὴν γῆν ἀσφαλῶς,
Ἄς διευθύνη ὁ οὐρανὸς τὴν ὁδὸν σου,
Πάντ' ἄς λάμπῃ διὰ σὲ καθαρός.

Τοραχὴν μὴ ἀπαντήσης κυμάτων,
Μὴ ἀργισμένον βοοῖᾶ τὴν ὁρμήν,
Ἄς φουρήσουν τριγύρω σου ἄερες
Μὲ γλυκεῖαν καὶ πρᾶξιαν πνοήν.

Φθάσε, πλοῖον, καὶ φέρε τὸν ἄνδρα
Ποῦ καθεῖς ἀπὸ μᾶς προσκαλεῖ,
Φέρ' τὸν ἄνδρα, ποῦ τόσο ἀνησυχῶς
Πιθνυμοῦμεν ἐδῶ νὰ φανῇ...

Ἄλλ' ἰδοὺ ποῦ πληρώθησαν τέλος,
Ἡ δικαίς μας συχναῖς προσευχαῖς
Ἄ, τὸ πλοῖον προβαίνει, τὸ βλέπω,
Τῆς χαρᾶς ἀνυψώστε φωναῖς.

Ἦλθε, ναί, μεταξὺ τῶν νιῶν του
Σὴν πατῆρ προσφιλεῖς καὶ ἀγαθός!

Ἄλλοι ἐλπίζετε ἀπ' αὐτόν, θὰ φροντίξῃ
Νὰ οὖς κάμῃ εὐτυχεῖς σταθερώς

Ὁ ἀνεγνώστης θὰ παρατήρησεν ὅτι ὁ Σπυ- ρίδων Ζαμπέλιος ἀπὸ μαθητῆς εἶχε τάσιν εἰς τὴν καθαρῶσαν γλῶσσαν.

Ὁ Ἀρμοστής κατὰ τὴν περιοδείαν τοῦ με- τέβη καὶ εἰς τὴν Λευκάδα. Διὰ τὴν ἐπίσημον ὑποδοχὴν εἶχον ἀποφασίσῃ τὰ μέλη τῆς Ἀκα- δημίας τῶν φιλολογισμῶν ἄλλην καλλιτεχνι- κὴν ἐσπερίδα, ἀλλ' ὁ Ἀρμοστής ἔμεινεν ἐπὶ ὀλίγιστον χρόνον καὶ συνεπῶς ἀνεβλήθη καὶ ἐξετελέσθη τῇ 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1833. Κατὰ τὴν ἐσπερίαν ἐκείνην παρεστάθη μελοδραματικὴ σκηνὴ εἰς τὴν νεοελληνικὴν πάντοτε, τιτλοφο- ρουμένη «ὁ Δαφνοσιέφανος» ποιηθεῖσα ὑπὸ Σπυ- ρίδωνος Ζαμπελίου καὶ Ἰωάννου Μαρίνου.

Σημειωτέον ὅτι ὁ μουσουργὸς ἦτο ὁ Πέλοπης. Τὸ μέρος τῶν ποιητικῶν ὑπεδύθησαν λαμ- πραὶ αἱ δεσποινίδες Ἀκριβοῦλα τοῦ δρ. Νικο- λάου Σταύρου καὶ Αἰκατερίνη Κυριακοῦ.

Ἐν τῷ Ἀρ. 112 τῆς ἐπισήμου Ἐφημερίδος τοῦ Ἐνωμένου Κράτους τῶν Ἰονικῶν Νήσων περὶ τῶν δύο τούτων δεσποινίδων ἔγραφεν: «... ἡμεῖς εὐχόμεθα ὅπου τὸ παράδειγμα τους » νὰ συνεργήσῃ ν' ἀφαιρήσῃ, καὶ εἶναι πλέον » κκιρός, ἀπὸ ταῖς οἰκογενεῖαις ἐκεῖναις ταῖς » πρόληψις, ὅπου ὡς τῶρα ἐπικρατοῦσαν ὡς » πρὸς τὴν ἀνατροφὴν τῶν κορασιῶν...» Ὁ ἄρ-

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ

Ἡ φιλοδοξία εἶνε μαγικὴ γάβδος, ἡ ὅποια τὸν κλει- νὸν φέρε εἰς κί φωτεινὰ ὕψη τῆς δόξης, τὸν μὴ κλει- νὸν εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς ἀμείρας.

Ὅχι οἱ χωρὶς φροντίδας, ἀλλ' οἱ ἀμέριμοι εἶνε πρᾶγμα οἱ εὐτυχεῖς.

Ἡ μαγία τῆς διασκευάσεως εἶνε ἡ μήτηρ τῆς ἀτίας.

Δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀνέφελη εὐτυχία, διότι ἡ εὐτυχία πάντα προκαλεῖ φθόνον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἰσχυροῦ ἔγκειται συχνὰ εἰς τὸ ὅτι ξεύρει νὰ ἐκμεταλλεῖται ἐπιτηδεῖως τὰς ἀδυναμίας τῶν ἄλλων.

Ἡ προσοχὴ μᾶς προφυλάσσει συχνὰ ἀπὸ τὴν αἰτίαν ἐπιεικίας.

Ἐνα γνώρισμα τοῦ ἐγωῖστοῦ: δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐνθου- σιασθῇ μὲ τίποτε, ποῦ δὲν θὰ συνέβαλεν εἰς τὴν ἰδίαν του εὐτυχίαν.

Μὴ ἀνοικτὴ καρδίᾳ εἶνε σὰν ἀνοικτὴ κάσσα· ὁλος ὁ κόσμος λεηλατεῖ ἐκεῖ μέσα.

θογράφος ἐννοεῖ τὴν κακὴν ἰδέαν, τὴν ἐπικρα- τοῦσαν διὰ τὴν σκηνὴν, προκειμένου περὶ γυναι- κῶν. Εἰς τὰς περὶ τὰς εἰρηστικῶν τῶν ἐρασιτεχνῶν, συνήθως νέοι ἐνεδύοντο γυναικεῖα φορέματα διὰ τὰ γυναικεῖα μέρη. Νεῶν καλῆς ἰδέας κοινω- νικῆς τάξεως δὲν ἦτο ἀξιοπρεπὲς νὰ πατήσῃ σκηνὴν ἢ νὰ παραστήσῃ. Διὸ δικαίως ὁ ἀρθο- γράφος ἐπλεκεν ἐγκώμια εἰς τὰς δύο δεσποινί- δας. Ἡ Ἀκριβοῦλα Σταύρου ἰδίᾳ ἦτο ἀπὸ τῆς καλλιτέρας οἰκογενεῖας τῆς νῆσου.

Ἐν Λευκάδι ἐλειτούργει τότε λαμπρὸν παρ- θεναγωγεῖον, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀγγλοῦ τοποτη- ρητοῦ Ἰωάννου Macpheil, τοῦ ὁποῦ ἦσαν μα- θήτριαι καὶ αἱ ῥηθείσαι δεσποινίδες. Ὁ ἀγγλος οὗτος καὶ ἡ κυρία του πολὺ εἰργάζοντο περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ παρθεναγωγείου, τὸ ὁποῖον ἐξεπλήρωσε τὸν σκοπὸν του.

Κατὰ τὰς ἐπίσημους ἐξετάσεις τοῦ 1832 λ. χ. ἦσαν ἐξήκοντα αἱ μαθήτριαι, αἵτινες διεκρίθησαν ὄχι μόνον εἰς τὰ γράμματα, ἀλλὰ —κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα— ἀπροσέει εἰς » τὸ ῥάφιμον, κάμνουσι καθεὶ πρᾶγμα μὲ ποι- » κύτην γρηγοράδα καὶ ἐπιδιξιότητα, ὥστε » ἠξιώθησαν τὰ ἀνήκοντα βραβεῖα. Αὐτὰ ἦσαν » δαφνοσιέφανοι πλεγμαῖοι μὲ πολλὴν χάριν κατὰ » τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον, μὲ τοὺς ὁποῖους ἡ ἀρ- » ρχόντισσα κυρία Μεκφίελ ἐστεφάνωσεν τὰ δια- » πρέψαντα κοράσια...»

ΣΠ ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

Μερικοὶ ἀγαθοεργοὶ μοιάζον μὲ τὴν χωρικήν, ἡ ὁποία μὲ τὸ ἕνα χεῖρ δίνει τροφήν εἰς τὴν ἀγέλαδα καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴν ἀλμέγει.

Ἡ σιωπὴ εἶνε χροσός. Ἀλλὰ πρέπει, ἐπειδὴ δεῖ δὲν εἶνε χροσὸν ὅσα λάμπουν, νὰ μὴ ἐκλαμβάνωμεν καθὲ σιωπὴν ὡς χροσόν.

Ἄλ. Μάλδεν

Ἐχθροὶ μᾶς διαφεύδουν τὰς ἐλπίδας σπανιώτερα ἀπὸ φίλους.

Πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῶν ἀντιφάσκων μόνον οἱ μικροὶ καὶ οἱ... μεγάλοι.

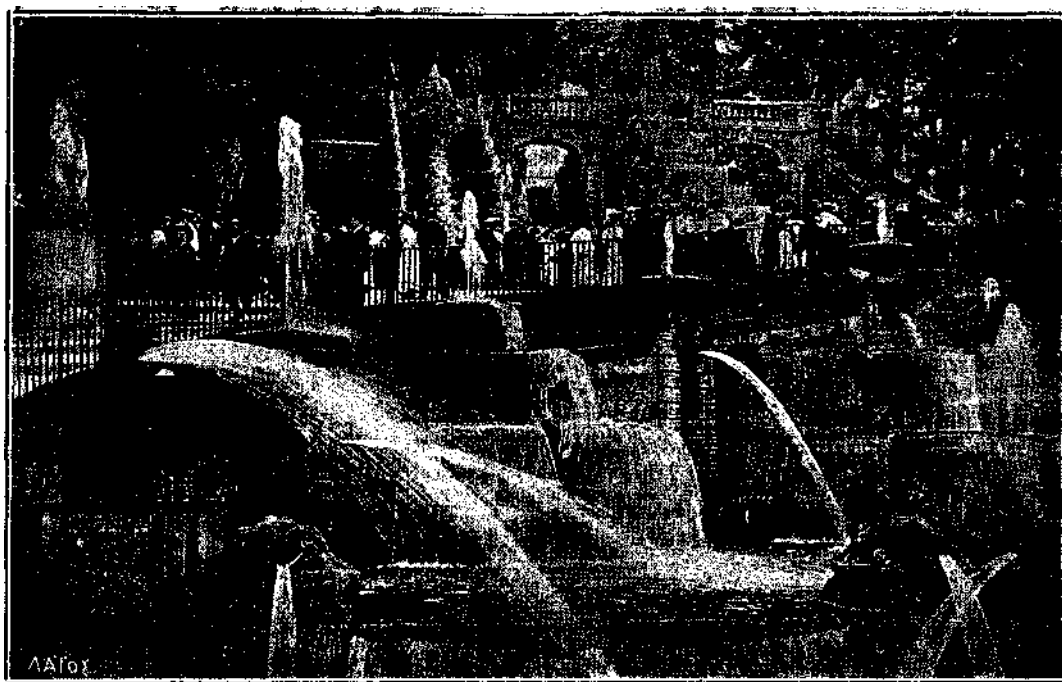
Σὲ κάθε ὄψιμον ἀγάπην ἐπιταρῆμι ἢ ἀπήχησις τῆς πρώτης.

Ἡ ἀνατροφὴ μᾶς διδάσκει πολὺ συχνότερα νὰ κερῖω- μεν τὰ σφάλματά μας, παρὰ νὰ τὰ ἀποβάλλωμεν.

Τὰ φωτεινότερα πρᾶγματα δὲν εἶνε ἐκεῖνα ποῦ κατα- φαίνονται ταχύτερα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

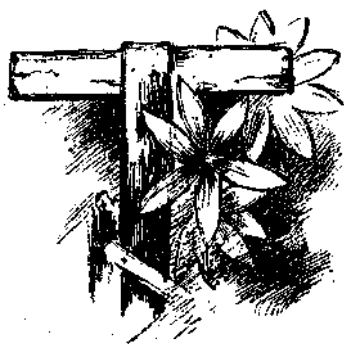
Πλάται, ποῦ ριζώνουν ὅτιν ἄλθθεια, δασόνουν εὐ- κώλως

Η. Σίρουν

◀ TO SAINT CLOUD ▶

(ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΡΙΣΙΝΑΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΜΟΥ)

Ο Saint-Cloud απέχει τῶν Παρισίων τεσσαράκοντα πέντε λεπτά διὰ μικροῦ ἀτμοπλοίου, τὸ ὁποῖον διασχίζει τὸν Σηκουάνην. Πρὸ ἡμερῶν μετέβην διὰ πρώτην φοράν. Τὸ μικρὸν ταξίδιον μὲ κατεμάγευσεν. Ἐκατέρωθεν εἰς τὰς πρασίνας ὄχθας θαυμάζει τις χαριτωμένους οἰκίσκους γοτθικοῦ ρυθμοῦ μετὰ μικρῶν πυργίσκων, κήπους, ἐξώστας καὶ εἰς τὴν δεξιάν ὄχθην τὸ περίφημον bois de Boulogne, ὅπερ ἐκτείνεται μέχρι Saint-Cloud. Τὸ πλοιάριον διέρχεται πρῶτον τοὺς διαφόρους ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα σταθμοὺς τῶν Παρισίων ὡς τὸ Passy, τὴν Grenelle κτλ. Ὑστερον διέρχεται τοὺς σταθμοὺς διαφόρων μικρῶν χωρίων, ἢ μᾶλλον προαστείων καὶ τέλος φθάνει εἰς Saint-Cloud, τὸ ὁποῖον εἶνε ὁ προτελευταῖός ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα σταθμὸς διὰ τῶν ἀτμοπλοίων. Τὸ ταξίδιον τοῦτο συντομώτερον, ἀλλὰ πολὺ ὀλιγώτερον εὐχάριστον γίνεται διὰ σιδηροδρόμου ἢ ἠλεκτρικοῦ τραίμου.

Τὸ Saint-Cloud ἔχει τὴν ἀρχὴν του ἀπὸ τοῦ δ' 2 καὶ ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ τὸν Clodoald. Οὗτος, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῶν Παρισίων Clodomir, κατέρωθσε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, νὰ διαφύγῃ τὴν δολοφόνον μάχαιραν τῶν συγγενῶν του, ὅτινες βλάβεις ἔχοντες ἐπὶ τοῦ θρόνου κατέρωθσαν νὰ δολοφονήσουν τοὺς ἀνηλικίους ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ κατέ-

φυγεν εἰς τὸ πλησίον τῶν Παρισίων Novigentum (νῦν Saint-Cloud), ἐκτίσεν ἐκεῖ μοναστήριον καὶ διήλθε τὸν βίον ἡσυχῶν καὶ ἐνάρετον. Λέγεται δὲ ὅτι ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐγένοντο θαύματα καὶ ἔκτοτε ἡ πολίτνη ὠνομάσθη Saint-Cloud ἐκ τοῦ ὀνόματός του. Εἰς τὰ ὠραῖα τοῦ Saint-Cloud ἀνεκτόρα συνέβησαν πολλὰ ἐπίσημα γεγονότα τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας. Ἐκεῖ π. γ. ἐδολοφονήθη Ἑρρίκος ὁ VII, ἐκεῖ παρεθέρισε πολλὰκις καὶ ἔδωκε λαμπρὰς ἐορτάς ἡ Μαρία Ἀντωνέττα ἐπιτείνασα καὶ ἐξωραίσασα τὸ πάρον τῆ 1785, ἐκεῖ ὁ Βοναπάρτης ἀνεκηρύχθη Ἀυτοκράτωρ τὴν 18 Μαΐου 1804, ἐκεῖ κατώκησεν Λουδοβίκος ὁ XVIII, ἐκεῖ τέλος ἐκλήθη εἰς τὸν θρόνον Ναπολεὼν ὁ III καὶ ἐκεῖ οὗτος ὑπέγραψε τὴν κήρυξιν τοῦ ἐναντίον τῶν Πρώσσων πολέμου. Τὴν 28 Ἰανουαρίου 1871 οἱ Γερμανοὶ φθάσαντες εἰς Saint-Cloud ἔκαυσαν τὸ ἀνάκτορον καὶ ἠράνισαν τὸ δάσος.

Σήμερον τὸ Saint-Cloud εἶνε γνωστὸν εἰς τοὺς ξένους καὶ ἀγαπητὸν εἰς τοὺς Παρισίους διὰ τὸ περίφημον δάσος του, διὰ τὰ κομψὰ καφενεῖά του, διὰ τὴν κατὰ τὰς ἐορτάς ἐκεῖ κίνησιν, καὶ διὰ τοὺς θαυμαστοὺς τεχνητοὺς καταρράκτας του. Δεξιομαί δια τῶν στομάτων μεγάλων δρακόντων γίνουσι τὰ ὕδατα ἀπὸ ἀριστεροῦ ὕψους εἰς ἄλλην μεγάλην δεξαμενὴν. Ὁραιότατον θέαμα καὶ γλυκύτατος ὁ κρότος τῶν ὑδάτων. Χιλιάδες κόσμος τὰς Κυριακάς καὶ ἐορτάς διέρχεται εὐχαρίστους ὄρας εἰς τὸ δάσος, εἰς τὰ ξινοδοχεῖα καὶ καφενεῖα. Εἶνε ὁ προσφιλέστερος περίπατος τῆς ἐργατικῆς ἰδίας τάξεως τῶν Παρισίων. Ἐκεῖ αἱ κομψαὶ ἐργατρεῖαι εἰς τοὺς βραχίονας τῶν ἐκλεκτῶν των ἐπιδεικνύουν τὰς ὠραίας «τουαλέττας» των, καὶ ὑπὸ

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ὁ νεοσύλλετος, γαλατᾶς, φοβεῖται νὰ κάμῃ λουτρόν.
Ὁ λογίας.
— Φοβᾶσαι τὸ νερό ; Κρίμας ποὺ εἶσαι καὶ γαλατᾶς.

★

Ἐνοικιαστὴς δωματίου. — Λέτε, κυρία, πῶς δίπλα κάθεται ἓνας μονοκοιδιδάσκαλος ;
Οἰκονορά. — Ἄ, μὴ ἀνηνοχηῖτε. Ἐχει δώδεκα παιδιά τὰ ὁποῖα κάνουν τόσον θόρυβον, ὥστε δὲν ἀκούεται τὸ πιάνο.

★

Μία δωδεκαετής εἰς τὴν Γλυπτοθήκην, δεικνύουσα ἄγαλμα, μὲ φύλλα συκῆς.
— Μαμά, τὸ φθινόπωρον πέφτουν κι' αὐτὰ τὰ φύλλα ;

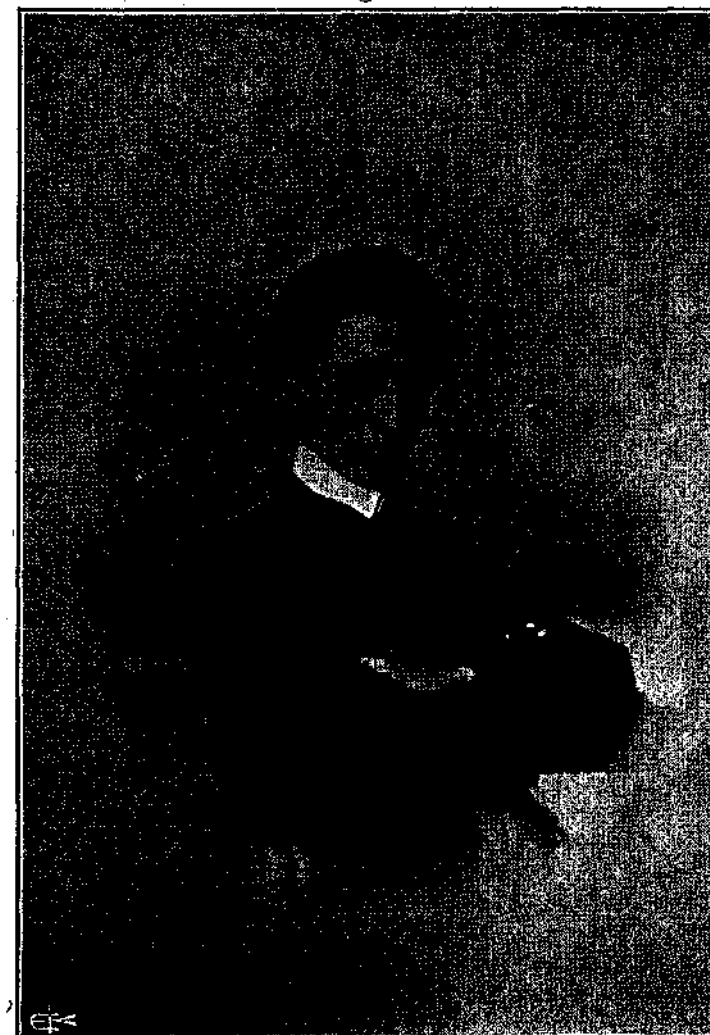
★

Μαμά. — Μὴ σηκώνῃς τόσο τὸ φόρεμά σου, Δώρα, δὲν κάνει.
Ἡ κόρη. — Τότε γιατί μοῦ ἀγόρασες, μαμά, τόσο ὄρατες κάλτσες ;

ΖΟΪΟΣ

★ ΘΕΑΤΡΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ★

Ὁ κ. Τ. ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ

→ ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ←

ΛΥΚΟΧΑΡΑΓΜΑ.

Στά πρώτα των πουλιών τινάγματα, στα πρώτα των γλυκά τραγούδια, πριν να στεγνώση ή δροσούλα της τριανταφυλλιάς, χώρισε τα κλαδιά της ροδοδάφνης και σαν την σκιά έφθασε μες' απ' το δάσος ή λευκή Νεράιδα της Χαράς.

Στ' όνειρεμένο της χαμόγελο λαχτάριζε κάθε μπουμπούκι άνεμώνης να ανοίξη και στη ματιά της έσφιζε κάθε χυμός πλατάνου ή πιροδάφνης.

Πατούσε των ανθών τις ρίζες άπκλά' άγγιζε με τις άκρες της γαζένιας της καλύπτρας, της ροδόχρωμης, τα πέταλα των λουλουδιών άνοιγε με τα δάκτυλά της, τα κρινάτα, τους περιπλεγμένους κλώνους, για να περάση γρηγορώτερα και ν' άναβη το ύψηλό βουνό με τις κορφές τις χιονισμένες.

Ήθελε να άπομακρυνθ' από τον Κόσμο, που δεν την αίσθάνθηκε, όταν την έκρατούσε, όταν ήτανε σιμά του και τον ένανούριζε με τα άτέλειωτά της χάδια, με τα άπαλά φιλιά της, με τα μαγικά χαμόγελά της και τα λαμπερά της μάτια, που σταλάζουν τόση ημερότητα, άγάπη, καλωσύνη.

Σαν άηδονάκι κελαϊδούσε χρόνια τώρα μέσα στα πυκνόφυλλα κλαδιά, κοντά στα στίτια των πτωχών και των πλουσίων τα περιλαμπρα παλάτια κι' έσκορπούσε άρμονίες θεϊκές.

Κανένας όμως δεν την άκουε!
 "Η κι' αν την άκουσε, την έπαιρνε για έλαφοή και άπερίσκεπτη και την περιφρονούσε.....
 Κι' ή Χαρά χαμογελοῦσε και άπεμακρύνετο.....

Διάβαινε τώρα ή λευκή Νεράιδα βιχοτική κι' άπλωνε γύρω τα στενά της φίλτρα, τις παρηγορίες της 'στις καρδιές που άνεγνώριζαν το περιπάτημά της, τα άγγελικά της μάτια και τα ροδινά της χείλη, τις φωλιές αυτές των άμορφων όνειρων και άνέβαινε γρήγορη, έλαφρή τα πρώτα του βουνού ψηλώματα.

Η καλωσύνη πλημμυρούσε την καρδιά της. Έφρευε απ' την Γη σαν την έξοριστη και το χαμόγελο, που άνθιζε σαν το μεθυστικό το γιγασμι στα δροσερά της χείλη, πρόδιδε τον γλυκό πόθο πουχε να ξαναγυρίση και να ξαναζήση με τον Κόσμο, τον άναίσθητο κι' άχάριστο.

Κ' έστάθηκε για μια στιγμή στην πρώτη του βουνού ραχούλα' έπηρε την άναπνοή της, κι' έγύρισε κι' αντίκρυσε όλην εκείνη τη ζωή, που άφινε όπίσω και την είδε νυσταγμένη, χαύνα και παράλυτη.

Άπογοητευμένη ή Νεράιδα ξαναπήρε τον άνήφορο.

— «Από ψηλότερα θα μου φωνη καλλίτερον. Είμαι πολύ κοντά ακόμα και ή άτμοσφαιρα της βρειξιάς άναπνοής της μ' έμποδίζει να την διακρίνω καθαρώτερα» είπε· και άρχισε τον δρόμο της

Άκούραστη, αιώνια γελαστή ώρες και ώρες άνεβαίνει άτελειώτες τα μονοπάτια και τις χλοερές κορφές. Είχε τελειώση το θυμάρι, και ή άγριοβιολλέτες και τα χαμοκίρασα.

Καμπόσα βλασταράκια κι' άγριολεχθίνες που και που σκεπαζουσε τις πλατές τώρα του θεόρατου βουνού, που τελειώνει σ' έλιωτά κι' άπάτητα από τάνθρώπινο το πόδι χιόνια.

Όρνι κι' άγρίμιζ ζούνε μοναχά στην παγωνιά του.

Τ' άστέρια τρεμοσβύνουσε στο πέρασμά της. Το άχνό σκοτάδι, που σαν παραπέτασι ούρανο άποκρύβει με μεγαλοπρέπεια της Νύκτας τις άγάπες, τα μυστήρια, διπλώνεται σιγά-σιγά· το άνσέρνει κάποιο χέρι άόρατο ψηλότερα, για να άνοιξη δράμα στην Νεράιδα φωτεινό.

Στο βάθος τώρα, αντίκρύ της, γλυκολάμπει ούρκνός καθάριος, ροδοκίτρινος με μερικές χρυσές άνταύγειες, που πέφτουν και φιλούνε με λαχτάρα τ' άσπρο μέτωπό της.

Σε λίγο— όσα άνεβαίνει— ή χρυσοκίτρινες άκτίνες περισσεύουν και την χειρετώνε όλες σαν τις άβρες του παραμυθιού και την φιλούνε· και ή τολμηρότερες πλέκονται 'στα ξανθά μετάξινα μαλλιά της και φιλοτεχνούνε φωτιστόφανο 'στο άεικίνητο και λαμπερό της μέτωπο τριγύρω.

Κι' εκείνη όλοίγια άνεβαίνει.

Τα γέρινα άγριοπούλια, πάγουν τις φωλιές στις σκοτεινές σχισμάδες των βουνών, σπαίλουνε· διακόπτουνε το τινάγμα, και το βρύ κρωγμό, ν' άκούσουν και να ιδούν προσεκτικά την άμορφη την Νύμφη, που έγίγξει τις άπάτητες του κρύπτες δίχως τρέμα, κυλώντας μια ξεχωριστή άτμοσφαιρα μαζή της από τα λεπτότερα του κάμπου μύρα και τα άπκλώτερα των λουλουδιών του χρώματά.

Όλα κρατούνε την άναπνοή· όλα την άπειζουνε με έκσταση. Κι' εκείνη, αίθερια καλωσύνη, χύνει χείμαρρο ζωής και καταρράκτας ευτυχίας γύρω της.

Διαβάνει ως τόσω πάντα σαν σκιά μέσα 'στα χιόνια και στις παγωνιές, μέσα στις φρικαστικές κυνάδες της άπάτητης εκείνης ζωής, στ' άφθαστο το ύψος.

Δύοις.

Έστάθηκε άποσταμένη πλέον ή Χαρά 'στο μακρυνότερο από του Κόσμου, πάφευγε, σημείο και μ' άνακούφισι γυρίζει πίσω το κεφάλι, να τον καλοδιη.

Άλλοίμονο! Δεν βλέπει τίποτε εμπρός της. Έξαφανίσθηκε από τη θέσι του όλο τ' άνθρώπινο εκείνο πλήθος;

Σε όλιγο φθάνουσε στ' αυτιά της ήχοι άσυνάορητοι ώσαν παράπονα, σαν ίκεσία.

Μυριαδιά λιθικνωτού έρχεται απ' εκεί να σκορπισθ' 'στα πόδια της σαν παρακάλλιο.

Κάπου— κάπου ξεχωρίζονται απ' τον αντίλαλο αυτά τα λόγια σαν από μυριαδες στόματα:

— «Γύρνα όπίσω! Γύρνα πάλιν 'στην καρδιά μας, περασμένη μας Χαρά.

»Ναιότη, τρέλλα, άσυνείδητη πρωτόγονη, άγάπη, σε επικαλούμεθα με όλα τα όνόματά σου, ξαναγύρνα 'στη ζωή και δός μας τις πετρούγες, που μας πήρες.

»Αν δεν τις νοιώθαμε ως τώρα, δεν σημαίνει πως δεν σ' αγαπούμε.

»Ήτανε συνειθισμένο κτήμά μας· μα τώρα, που τις χάσαμε, πονούμε· νοιώθουμε την άνάγκη τους.

»Ω! γύρνα! γύρνα ξανά 'πίσω!
 »Σε ποθούμε, ω Χαρά!.....

Κι' επανελαμβάνετο κάθε μια λέξι από τον αντίλαλο και άντηγοῦσε ποικιλόφωνη ή ίκεσία 'στης Χαράς τα πόδια· κι' ύστερα εσβύνετο σ' ένα βαθύ και παρατεταμένο στεναγμό άπελπι-

σις μες στις κρυσταλλωτές ρωγιές των βράχων και στις μαλακές καμπύλες του χιονιού, που άπεσκέπασε κι' αυτά τα τελευταία ίχνη των βημάτων της Νεράιδας και την έκρατούσε τώρα ύψηλά, μεμονωμένη στην κορφή, σαν φιλιόσινιο έγαλμα άθάνατο.

Δυό-τρια δευτερόλεπτα επέρχασαν άκόμη και ή άκακη Χαρά, μετανοιωμένη για την άδικη φυγή της, θέλει να ξαναγυρίση. Άησιμονεί κάθε παλιό άδίκημα και κάθε καταφρόνιο του μωρού του Κόσμου. Το παράπονό του της ξεσχίζει την καρδιά και θέλει να γυρίση πίσω.

Άλλ' άλλοίμονο! Το χιόνι, το πυκνό το χιόνι την άπέκλεισε εκεί. Αρχίζει 'λιγο 'λιγο γύρω της να λιώνη από την θερμή άναπνοή της κι' ύστερα να κρυσταλλώνη απ' την παγωνιά και να της περισφιγγη σιγανά τα πόδια τα γυμνά, τις κνήμες, τους άρμούς της.

Άπελπισμένη πειά ή άμορφη Χαρά κλίνει τα μισοπαγωμένα τώρα μέλη της για να ξεκουρασθ'.

Υψωμα από πάγο βρέθηκε σιμά της. Έκει 'κάθησε· κι' έστήριξε το ένα πόδι της 'πάνω 'στο άλλο.

Τα γυμνά και κάτασπρά της μπράτσα, που δεν έννοιωσαν ως τώρα παρά μόνον βίγη ήδονής, βρειξιά, σφιχτοδεμένα έπεσαν 'στις ένωμένες κνήμες της επάνω, και το λυπημένο της κεφάλι έγειρε σιγά-σιγά ως που άκούμπησε 'στα γόνάτά της κι' έστηρίχθηκε, ενώ τα μακρυνά μαλλιά της, σαν της συμφοράς τον πέπλο, έχυθήκαν στις πλατές της όλόγυρα.

Ένα ώρκιο δάκρυ κύλισε από τα μάτια της 'στο χιόνι.

Η Νεράιδα της Χαράς εδάκρυσε!

Το χιόνι εξακολουθεί να συμμαζεύεται τριγύρω της πυκνότερο κι' ή παγωνιά την δένει άγριώτερα.

Άησιμόνησε μες στην άπελπισιά της ή Χαρά που είναι· κι' εκείνο όλοίγια την σκεπάζει άπαλά.

Μεσάνυχτα.

Τώρα έσφιχταγκάλισσε όλόκληρο το σώμα της Νεράιδας ή διπλή του πόνου παγωνιά!

Έπαγωσε όλο εκείνο το πυκνό το χιόνι επάνω της και άπομένει εις την θέσι της ένς ωραίος κρυσταλλίτης...

Η Νύμφη της Χαράς 'στοιχειώθηκε σε Θλίψη άπαρηγόρητη!

ΣΙΒΥΛΛΑ

Συμφωνία ἀγγέλων

← Η ΒΡΟΧΗ →

Οι χρονογράφοι μας συνήθως αποθεώνουν τον ήλιον. Κάποιος ξένος χρονογράφος όμως υμνῆσε με τόσο σοβαρά και συγχρόνως ἀβρόλεπτα ἐπιχειρήματα, ὥστε δὲν ἠνθίσταται εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ τὰ παραθέσω ἰδῶ — τόσο μᾶλλον, ὅσον εἰς τὸν τόπον μας συνήθως καὶ ἐξόχως πληκτικῆ καὶ θυοῦρατος θεωρεῖται ἡ βροχή.

*

Διατί (λέγει) κατηγοροῦν τὴν βροχὴν; Τί ἀδικία, τί ἀχαριστία! Ἡ βροχὴ εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ τελειότερα μέσα τελειοποιήσεως, τὰ ὅποια μᾶς παρέχει ἡ φύσις. Δίδει τόσο καλὰ συμβουλὰς! Ἐνφ' ὃ ἥλιος εἶνε βαθύτατα ἀνήθικος — ὅπως δὲν πιστεύω ἂν ἀρῆται κανεὶς.

Εἶνε ἀνήθικος, διότι καθιστᾷ τὰ καθημερινὰ καθήκοντα βαρετὰ καὶ σὰς κάμνει ἂν ἀγανάκτητε ἑαυτὸν καὶ ἑπιποδίου. Παρορμῆ πρὸς τὸ χάζεμα καὶ εἶνε εὐνοϊκὸς πρὸς κάθε ἐξέγερσιν. Πῶς νὰ μελετῆ κανεὶς κλεισμένος μέσα εἰς τὸ σπίτι του καὶ μέσα εἰς τὴν εἰμαρμένην του, πῶς νὰ μοχθῆ, πῶς νὰ ἐφίεται κόπος, πῶς νὰ υποτάσσεται, πῶς νὰ ἐγκατερεθῆ νὰ μὴ εἶνε ἐλεύθερος, ὅταν ὁ ἥλιος λούζῃ τὰ πάντα; Ὁ ἥλιος εἶνε ὁ ἀρχιπαναστάτης. Ἐρεκεν αὐτοῦ, ὅταν εἶνε κανεὶς κλεισμένος, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν κάποιου ἔργου ἀπαράτητον, ἔχε τὸ συναισθημα εἶνε φυλακισμένος. Με τὸν ἥλιον γίνεται κανεὶς αἰσιόδοξος καὶ τί φοβερώτερον διὰ τὴν ἠθικὴν ἀπὸ τὴν αἰσιοδοξίαν; Βάζει εἰς τὴν ψυχὴν μίαν ἐπικίνδυνον καλοκαγαθίαν, ἡ ὅποια παραλῆει τὸν χαρακτήρα καὶ τὸν ὑποτάσσει εἰς τοὺς εὐκόλους συμβιβασμούς. Τὰς ἡμέρας τοῦ ἡλίου μεθοῦμεν ἀπὸ ἀπατηλὰς δόμας, αἱ ὅποια μᾶς κάμνουν νὰ υποσχωμέθα πράγματα ποῦ δὲν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ πραγματοποιήσωμεν καὶ νὰ ἀθετῶμεν χωρὶς τύψεις συνειδήσεως ὑποσχέσεις, ποῦ εἶχομεν κάμει εἰς ἄλλας ἡμέρας ἡλιολούατος. Ὁ ἥλιος μᾶς κάμνει τέλος μεσημβρινός — δηλαδὴ φανταστικός καὶ κληρονομολόγος.

Αἱ ἡλιολαμπεὶς χῶραι παράγουν λαχαρῶδεις καρ-

ποὺς καὶ καλλιτέχνας γεμάτους ἀπὸ πνεῦμα, θέλητρα καὶ εὐλαφότητα. Ἄλλ' αἱ βροχεραὶ χῶραι παράγουν μεγάλα πικρὰ δένδρα, φιλοσόφους καὶ ψυχὰς εὐνοϊκῶδους καὶ σοβαρὰς.

Ἡ καυμένη ἡ βροχὴ! Μᾶς κρατεῖ ὄχι μόνον εἰς τὸ σπίτι, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς ἑαυτῶν. Ὁ ἥλιος ἔχει μυρία ἀπὸψεις, αἱ ὅποια μᾶς ζορίζουν καὶ κάμνουν τὸ πνεῦμα νὰ διασκορπίζεται παντοῦ. Ἡ βροχὴ ἔχει μίαν μόνον ἀποψιν καὶ ἐμπνέει τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν συγκέντρωσιν. Ἡ βραδύτης, ἡ συνέχεια, ἡ μονοτονία τῆς δίδουν τὸ αἶσθημα τοῦ διαρκούς.

Ὅταν βρέξῃ, δὲν σπεύδει κανεὶς — παρὰ βραδέως — καὶ διὰ σπεύδῃ, σπεύδει νὰ γυρίσῃ σπίτι του — σπουδὴ θανμασία καὶ σωτήριος. Ὅλοι αἱ ἀδεξιότητες, αἱ μικροπροδοσίαι μᾶς, αἱ ἀμέλειαι, αἱ ἀνοησίαι μᾶς προέρχονται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν ἔχομεν τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶμεν, νὰ μελετήσωμεν τὰ πράγματα κατὰ βάθος καὶ νὰ περιμεινωμεν τὴν ἐπίκαιρον στιγμήν. Καὶ χωρὶς τὸν καιρὸν, τίποτε τὸ τέλειον καὶ τὸ ἄβρον δὲν πραγματοποιεῖται. Ὅταν σπεύδωμεν κεντριζόμενοι ἀπὸ τὰς φιλοδοξίας μᾶς, ἀνησυχίαι, ἐλλείποντες, προσδοκῶντες, ἀδημονοῦντες, ἀγωνιῶντες, δὲν ἀφοσιωνόμεθα εἰς ὅ,τι κάμνομεν καὶ δὲν ἀπολαμβάνομεν ὅπως πρέπει τὴν ζωὴν.

Ὅταν βρέξῃ ὁμως! Ὡς ὅταν βρέξῃ! Ὅταν ἡ βροχὴ κτυπᾷ τὰ παράθυρα καὶ τὰ τζάμια στάζουν, αἰσθανόμεθα τὸν ἑαυτὸν μᾶς τόσο μόνον, ὥστε οἱ ἄνθρωποι, ποῦ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐκτιμήσουν τὰ εὐεργετήματα τῆς βροχῆς, πλήττονται θανασίμως.

Ὅταν βρέξῃ εἶνε κανεὶς μελαγχολικός, διότι ὁ οὐρανὸς ἔχει ὄλος τὴν αὐτὴν ἀποψιν, διότι μονότονος εἶνε ἡ μονοικὴ τῶν σταγόνων καὶ διότι ἡ ἐξωτερικὴ ἀπομόνωσις ἀρνεῖται εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν μᾶς τὴν διασκέδασιν — δηλαδὴ τὸν διασκορπισμὸν — ποῦ μᾶς ἐχαριστοῦ, διότι μᾶς δηλητηριάζει.

Ἄλλὰ καὶ διατί νὰ μὴ εἴμεθα ὀλίγον μελαγχολικοὶ; Τί ἄλλο εἶνε ἡ μελαγχολία παρὰ συγκέντρωσις, σοβαρότης, ἔρευνα τοῦ ἐγὼ μᾶς; Καὶ τί δὲν μᾶς συμβουλεύει ὁ ἡ βροχὴ; Μᾶς συμβουλεύει νὰ βάλωμεν τάξιν εἰς τὰ γέγραφα μᾶς, νὰ συνεχίσωμεν τὰς ἐργασίας ποῦ

ἔχομεν ἀναλάβει, νὰ γράψωμεν μακρὰς καὶ οὐσιαστικῆς ἐπιτολὰς, νὰ ἐμιλήσωμεν σοβαρὰ καὶ μὲ βάθος μὲ ἐκείνους ποῦ μᾶς περιστοιχίζουν. Μᾶς διδάσκει ἀκόμη διὰ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡρεμίαν. Ὁ ἐπιμονὸς εὐθύς τῆς βροχῆς, ὁμοίως μὲ τὸν παλμὸν τῆς καρδίας, μᾶς πλησιάζει πρὸς τὸ παρελθόν. Διηγείται τὸ παρελθὸν γλυκὰ καὶ μὲ εὐλάβειαν, μὲ τὴν χαμηλὴν καὶ μελαγχολικὴν φωνὴν του. Μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὸν ἐρημωμένον οἶκον τῆς ἀγαμνήσεως καὶ μᾶς περιάγει μεταξὺ τῶν παλαιῶν μυστικῶν, τῶν ἐξιτήλων χρωμάτων, τῶν σπασμένων στολισμάτων, τῶν λησμονημένων μελαγχολικῶν, ποῦ ἀποπνέουν θάνατον καὶ νύκτα, τῶν λουλουδιῶν, τῶν μισομαραμμένων, ποῦ διατηροῦν ὁμως ἀκόμη τὸ σχῆμα καὶ τὸ χεῶμα των.

Ὅταν ἔξω λάμπῃ ὁ ἥλιος, ὅς καλῆ νὰ ἴδῃτε μήπως κατὰ τὴν ἡ εὐτυχία περᾶ ἐπάνω εἰς τὸ θερμὸν πεζοδρόμιον ἢ ἐπάνω εἰς τὸν χρονοῦντα δρόμον. Ἄλλὰ βρέχει. Καὶ τίποτε δὲν περᾶ... Ἡ εὐτυχία ἐφίσταται μέσα εἰς τὸ σπίτι σας, εἰς τὸ σπίτι τῆς ζωῆς σας, πλη-

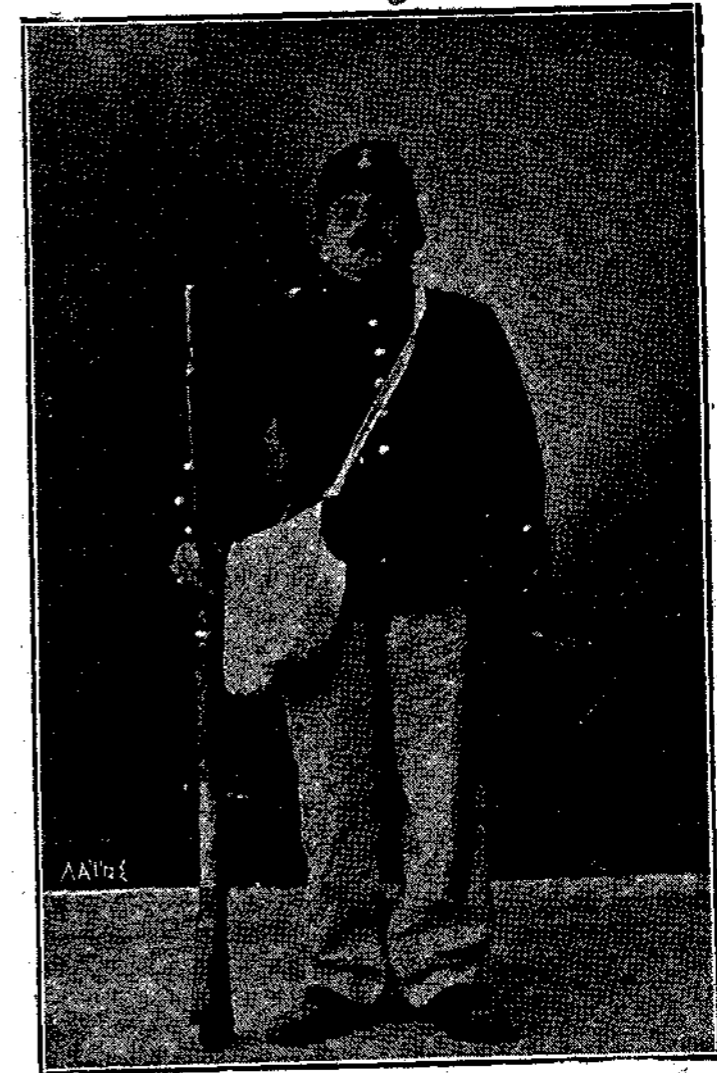
σίον σας, κοντὰ σας. Καὶ ὀνομάζεται ἀγάπη, ἀφοσίωσις, ἐργασία, θυσία, ἀνταπάρησις ἢ — τὸ ὅποιον σημαίνει καὶ τὰ τρία αὐτὰ — ἐπιμονή...

Αὐτὰ λέγει ὁ ξένος χρονογράφος. Καὶ ἐγὼ ἐκεκτόμην, διὰ τὴν βροχὴν, ἡ συνέχεις καὶ ἐπιμονὸς βροχὴ, διὰ ἔδιδεν εἰς ἡμᾶς τοῦτο. Ἐλλήνας ἀκριβῶς τὰς ἀρετὰς ποῦ μᾶς λείπουν: τὴν ἐπιμονήν, τὴν ἐπιμονήν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθήκον, τὴν αὐτοθυσίαν, τὴν ἐμπεριστατωμένην σκέψιν. Βλέπων τί προτερήματα θὰ μᾶς ἐχάριζεν ἡ βροχὴ, σκέπτομαι, διὰ ἡ κυρία, ἡ μεγάλη, ἡ ἀθεράπευτος ἴσως ἀφορμὴ δλον τῶν ἐλαττωμάτων μᾶς εἶνε ὁ ἥλιος. Ἐκύταξα τὸ οὐρανόν, ὅπου ὁ ἐπιμονὸς ἥλιος διέλυε τὰ τελευταῖα οὐνεφα, τὰς τελευταίας ἐλπίδας τῆς βροχῆς καὶ μία φωνὴ μου ἐξέφυγε:

— Ζήτω ἡ βροχὴ!

Ο ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΝΕΑΣΚΗΝΗ

Ὁ Σαγιῶς ὡς « Ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας ».

→ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ →

(Από τὰ δράματα καλοκαιρινῶν μεσημεριῶν)

ΚΑΘΕΤΑΙ ἕως τὴν ἀκρὴν βεράντα τῶν λουτρῶν τῆς δικσταυρώσεως. Κουρασμένη κλείει τὸ βιβλίον καὶ βεβιάζει.

Γῆ, ἀνθρώπους δὲν βλέπει. Ἐμπρὸς τῆς ἀπλώ- νεται μόνον θάλασσα. Τῆς φαίνεται ὅτι εὐρί- σκεται σὲ κινάστρωμα πλοίου φανταστικοῦ καὶ ταξιδεύει μόνη ἕως τὸ ἀγνωστο...

Ἡ θάλασσα εἶναι ὅλη ζωὴ μὲ ὠραίων χρώ- μα, ὠραία μαλακὰ κύματα. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ βάρους τὰ βουνα τῆς Αἰγίνης φοροῦν ὠραία φο- ρήματα ὑψωμένα ἀπὸ σαφεῖς διαφάνειες καὶ ροδινὲς ἀνταύγειες χρυσεῖς γαζαί. Ὅπισ- των καὶ ἕως τὰ πλάγια ἄλλα χάνονται μέσα σὲ πέπλους ἀποστάσεως, ποῦ ἔχουν χρῶμα ἀχνό- τικο φύλλων καρδίης ὠχροῦ διπλοῦ μενεξέ.

Εἶναι τόσο ὠραία!

Ἐνῶ τὰ κυττάζει, δύο χεῖρα—δεξιὰ ἢ Κα- στέλλα, ἀριστερὰ τὸ Παλιὸ Φαληρο—προβά- λουν καὶ φαίνονται ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγ- μὴν θὰ ἐνωθῶν διὰ τὴν ἀγκαλιάσουν...

Μὴ βροχούλα σχίζει πτερωτὴ τὸ κύμα. — Τὸ πανί τῆς φαίνεται ῥόδινο... — Νὰ κλείη ἔραγε χαρὰ ἕως τὴν ψυχὴν τοῦ αὐτοῦ ποῦ τὴν δι- ευθύνη;

Πῶς γελοῦν ὅλα! — ΓΙΑΤὶ ἡ ψυχὴ τῆς νὰ εἶ- ναι τόσο σκυθρωπὴ; Τὴ παραφρονία! τὴ παρα- τονία!

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν Αἰγίνα ὑψώθη σὰν χαρμό- συνη σημαία ἓνα συννεφάκι ῥόδινο... χρυσεῖο...

Ὡ, τί ὠραῖο χρῶμα! — Πῶς τὸ ζηλεύει...

Ἄν τὴν ἐφώτιζε καὶ αὐτὴν κάποιον ἀκτίς χα- ραί, τὰ σύννεφα τὰ μαύρα τῆς ψυχῆς τῆς δὲν θὰ ἐπερναν τὸ ἴδιο χρῶμα;

Ἄλλὰ νά!... Τὴ κρίμα... πάει, πάει, ἐ- χάθηκε τὸ σύννεφο τὸ ῥόδινο!... — Ἔτσι θὰ ἐχάνατο καὶ ἡ χαρὰ τῆς Μήπως καὶ αὐτὴ δι-

ακρῆ αἰώνια; Ἐκεῖνοι ποῦ αἰσθάνονται βραδεία, δὲν εἶναι γεννημένοι νὰ ἔχουν μόνον, γὰρ σύν- τροφο πλέον σταθερὸ εἰς τὴ ζωὴ, τὸν πόνο;

Καὶ προσπαθεῖ — φίλη τῆς ἀρμονίας, — νὰ παρηγορηθῆ, νὰ διώξῃ κάθε ἰδέα σκοτεινὴ καὶ μέσα ἕως τῆς φύσεως τῆ χαρὰ καὶ αὐτὴ χαρὰ νὰ κινήσῃ...

Ἀκούει φωνὴς χαρᾶς καὶ γέλοιο· γέλοιο καὶ φωνὴς χαρᾶς μαζύ.

Κάτω ἀπὸ τὰ κύματα, ποῦ με νωγέλει κυ- λοῦνε, πηδοῦν ζωηρὸς ἢ τρελλὸς Νεραΐδες, καὶ ἐπὶ ἀπὸ τὰ ἀεικίνητα λεπτὰ σωματάκια των ποῦ ἔχουν χρῶμα ὠχρολευκο, σὰν ἀπὸ ἐλεφαντο- κόκκινο, περνοῦν ἀδρές σὰν θωπέιες ἢ σκιεῖς, ἢ ὑγρὸς σκιεῖς, ποῦ ρίπτουν τὰ κύματα. Καὶ ἔχουν μενεξεδίνιο χρῶμα ἢ σκιεῖς, καὶ φυσικὴ σὰν ἀ- μεθύστου λάμψι, καὶ χρυσογάλανο, καὶ πράσινο, καὶ ἄλλα ἄλλα χρώματα λεπτά, ποῦ ἀπρό- πτα γεννᾷ τὸ ἓνα χρῶμα ὅταν χιδαῖ τ' ἄλλο.

Καὶ στριφουγυρίζουν ἢ γαργᾶς Νεραΐδες, καὶ ἢ σκιεῖς γλιστροῦν, καὶ ἀλλάζουν χρώματα καὶ ὅλα τὴν μεθοῦν...

Μὰ τί ἔχουν παθεῖ ἢ τρελλὸς Νεραΐδες καὶ ὅλα γελοῦν;

Τώρα ἀνεκάλυψε. Τρέχουν ποῖα θὰ μαζέψῃ τὰ περισσότερα διαμαντένια φιλιὰ, ποῦ τοὺς πετᾷ ὁ Ἥλιος, καὶ ἐκεῖ μαλώνουν. — Μερικὲς τὰ περνοῦν εἰς ἓνα βροῦ, γὰρ νὰ τὰ κάμουν περιδέ- ραια, καὶ ἐνῶ πλησιάζουν νὰ τὰ τελειώσουν, ἄλλες τρελλὲς τρέχουν μὲ ὄρη καὶ τὰ σπάζουν, καὶ σκορπίζονται πάλι ἕως τὴ θάλασσα, καὶ χάνονται μέσα ἕως τὰ κύματα καὶ αὐτὲς γελοῦν, καὶ ἐκεῖνες θυμώνουν καὶ ἀφρίζουν ὀλίγο, καὶ ὕ- στερα πάλι τρέχουν καὶ μαζεύουν ἄλλα, καὶ τώρα καλὲς, ἐρχονται καὶ τῆς βοηθοῦν, καὶ ἀγα- πίζουν καὶ ἀγκαλιάζονται καὶ τραγουδοῦν... ὅλας μαζύ τραγουδοῦν.

Τὴ ὠραῖο ποῦ εἶνε τὸ ἀπλὸ τραγοῦδι, ποῦ λέγουν ἢ εὐτυχισμένες Νεραΐδες!

Σὲ κάθε στροφὴ σὰν ἐπὶ γέλοιο, γελοῦν τρελλὰ καὶ σκύβουν καὶ φιλοῦν τὰ κύματα, καὶ ἐκεῖνα πάλι τῆς φιλοῦν καὶ τῆς χιδαῖ μὲ χρυσοχρώματα. Καὶ τὸ τραγοῦδι ἐξακολουθεῖ πλέον ζωηρὸ ἀπὸ τὰ χεῖλη, ποῦ ὅλα τὰ δροσί- ζουν μὲ φιλιὰ τὰ κύματα, καὶ μὴ ἀγάπη χύ- νεται ἕως ὅλη τὴ θάλασσα καὶ τὴν κάμει νὰ φαί- νεται πλέον ὠραία.

Μαγευμένη βλέπει καὶ ἀκούει.

Θέλει νὰ κλέψῃ τὸ τραγοῦδι αὐτὸ ἀπὸ τὰ ὑγρά των χεῖλη. — Κάθε του νότα εἶναι ἀγάπη καὶ φῶς καὶ ὅλας μαζύ ἡρεμῆ, ἡρεμῆ χαρὰ...

Ναί, τὸ ἐνθυμεῖται πολὺ καθαρά· εἶναι τόσο ἀπλό!

Τὸ μεσημέρι ἔφθασε. — Φεύγει.

Ἡ ψυχὴ τῆς ἔχει ἡρεμία καὶ ῥέμβη, ῥέμβη ποῦ αἰσθάνεται κανεῖς, ὅταν κυττάξῃ πολλὴ ὠρα τὴ θάλασσα.

Σ τὸ τραῖνο κλείει ἐλαφρὰ τὰ βλέφαρα. Τῆς φαίνεται ἀκόμη ὅτι τὰ κύματα κυλοῦν μαλακὰ μαλακὰ ἐμπρὸς τῆς, ὅτι ἀπὸ μέσα πη- δοῦν ἢ λεπτεῖς Νεραΐδες, ἀκόμη πλέον ἐξιδανι- κευμένες, ὅτι ἢ σκιεῖς τῶν κυμάτων, σκιεῖς ποῦ ἔχουν ὅλα τὰ χρώματα, ποῦ γεννᾷ ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος, ἢ θάλασσα καὶ ὁ βυθός τῆς, καὶ μόνον χρῶμα σκιεῖς δὲν ἔχουν, περνοῦν σὰν χιδαῖ ἐ- λαφρὰ ἐπάνω ἕως τὰ σωματάκια των, ποῦ χυρο- πηδοῦν, καὶ ὅτι τὸ τραγοῦδι ἐξακολουθεῖ μὲ τὴν ἴδιαν δροσίαν.

Εἶναι σχεδὸν εὐτυχισμένη αὐτὴ τὴ στιγμὴ.

Ἦλθε χωρὶς τίποτε, καὶ ἐπιστρέφει μὲ δύο μικροὺς θησαυρούς. Ἐπλούτισε τὴν πινακοθήκην τῆς φαντασίας τῆς μὲ ὠραίων εἰκόνων χαρᾶς καὶ ζωῆς, καὶ ἕως τὰ τραγοῦδι τῆς ἐπρόσθεσε ἀκόμα μὴ νέα σελίδα μουσικῆς.

Ναί, εἶναι σχεδὸν εὐτυχισμένη αὐτὴ τὴ στιγ- μὴ, ποῦ λέγει μέσα τῆς: «εἰμαι καὶ ἐγὼ δημι- ουργός:» καὶ ὅλα τ' ἄλλα λησμονεῖ...

Μεσημέρι. — Ὅλοι κοιμῶνται... ἀναπαύον- ται. — Ἐκεῖνη βηματίζει ἀνήσυχη μέσα ἕως τὸ δωμάτιο. Ἄν τῆς ἐπιανε κανεῖς τὸ σφυγμὸ, θὰ ἠσθάνετο ὅτι κτυπᾷ δυνατὰ δυνατὰ... Ἄν τὴν ἐκύτταζε ἕως τὰ μάτια, θὰ ἔβλεπε μὴ ἀλλό- κοτη λάμψι.

Μήπως ἦναι ἀρρωστη; — ἔχει πυρετό;

Τίποτε ἀπ' αὐτά.

Προσπαθεῖ τὸ φῶς, τὸν οὐρανὸ, τὰ ὄνειρα, τὰ βουνα, ποῦ σὰν καρδιάκια ἀρμενίζουν πέρα πέρα ἕως τὸ βάθος τῆς θάλασσας, τὰ κύματα, τῆς Νεραΐδες, τὰ τρελλὰ παιγνίδια των, τὰ δροσιὰ γέλοια καὶ τὰ χρυσά κλώση... μὲ ζωὴ ἐπάνω εἰς ἓνα χαρτί.

Σύρει τῆς γενικὲς γραμμὲς, ρίπτει ὀλίγα χρώ- ματα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ τίποτε αὐτὴ βλέ-

πει ὅλα τὸ ὠραῖο ὄραμα τοῦ καλοκαιρινοῦ με- σημεριοῦ, καὶ μειδιᾷ ἀπὸ εὐχαρίστησι.

Πότε πότε προσθέτει κάτι, συχνὰ ἀφαιρεῖ, ἕως ὅτου τελειώνει.

Εἶναι τόσο ὠραῖο ἕως τὴν ἀπλότητά του! Μία αἰθερόχρωμη χρυσοκυανοπράσινη ἀρμονία. Μένει ἐνθουσιασμένη.

Ἐξάφην ἓνα γέλοιο ἠχηρὸ γερμίζει ὅλο τὸ δω- μάτιο, καὶ κομμάτια χαρτί ὅλο τὸ πάτωμα...

Πότε ἔσχισε τὸ σκίτσο οὔτε καὶ αὐτὴ ἐκ- τάλαβε· εἶναι τόσο συναισθημένη ἕως αὐτό!...

Ἄν ἤκουε κανεῖς ἐκεῖνο τὸ γέλοιο, θὰ τοῦ ἐ- φαίνετο πενηνιώτερο καὶ ἀπὸ τὸν πλέον σπαρα- κτικὸ λυγμὸ. Ἄλλ' αὐτὴ οὔτε αὐτὸ ἐκατάλαβε,

καὶ νομίζει ἀκόμα ὅτι εὐθυμεῖ, ἐνῶ σκέπτεται — ποῖα θὰ παίξῃ τὸ μέρος τῆς Νεραΐδας; Ἐδῶ

ποῦ τὰ ὠραῖα κορυφᾷ ἀνθούσαν φυσικὰ σὰν λου- λουδια, δὲν ὑπάρχουν πλέον, ἢ κρύπτονται πα- ραμορφωμένα κάτω ἀπὸ τὰ ἀκαλαίσθητα, τὰ δολοφονικά, τωρινὰ φορέματα... — Μοῦ λείπουν

καὶ ἄλλα ἀκόμα, ἰδίως θάρρος, καὶ πρό πάν- των ἥλιος, ποῦ τὰ γεννᾷ ὅλα, καὶ κάμει τὸν νάνο γίγαντα, ὅταν ἔχῃ μέσα του κάτι τι. — Καὶ μὲ αὐτὲς τῆς σκέψεις νομίζει ὅτι δὲν με- λαγχολεῖ, καὶ λέγει: ὡς εἶναι, θὰ γράψω τοῦ- λάχιστον τὸ τραγοῦδι τῆς Νεραΐδας. Τὴ μοῦ

λείπει γι' αὐτό;

Τὴ τραμερὰ ἀφηρημένα! Ἐλησμόνησε τὸν Ἥλιο...

Νύκτις. — Μόνη ἕως τὸ σπῆτι.

Ἐρχεται ἕως τὸ ἴδιο δωμάτιο, τὸ σχεδὸν ἄ- δειο, καὶ ἐνῶ περιπατεῖ ἐπάνω κάτω μουρμου- ρίζει κάτι τι.

Ἐξάφην σταματᾷ. Ἐκεῖ ἕως τὸ τραπέζι ποῦ ἐπήγαγε νὰ καθῆται, μέσα ἕως ἓνα ἀρχαῖο ἀγγεῖο — τὸ μόνον ὠραῖο πρόγμα ποῦ ὑπῆρχε ἐκεῖ μέ- σα, — ἔγευσε λυπητερὰ λυπητερὰ τὸ λυκοθυμη- σμένο κλαδάκι του, ἐπάνω εἰς τὴν εὐγραμμὴν πλευρὰ τοῦ ἀγγείου, ἓνα τριαντάφυλλο μαραμ- μένο...

Τὸ εἶχαν ἀφίσει ἐκεῖ χωρὶς νερό! Πῶς τὴν λυπεῖ ἢ θὲς μαραμμένων λουλουδιῶν!

Μόλις τὸ ἐπλησίασε, ἄν καὶ μὲ πολλὴ ἀγά- πη, ἢ ἀνεκτιμῶν τῆς μόνον ἤκεσε νὰ τὸ κάμῃ νὰ σκορπίσῃ τὰ φύλλα του...

Μέσα λοιπὸν ἕως αὐτὸ τὸ δωμάτιο, ποῦ ἢ ἀ- τμοσφαῖρα ἐδονεῖτο ἀκόμη ἀπὸ τὸ πτερυγίσμα τοῦ θανάτου, ποῦ εἶχε πάρει τὴν αἰθερία ψυχὴν, ἐκάθησε κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς λάμπας νὰ γρά- ψῃ τὸ τραγοῦδι τῆς Νεραΐδας, τραγοῦδι ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ χαρὰ!...

Εἰς τὴν πρώτην στροφὴν τρομασμένη σταματᾷ.

Συνήλθε. Βλέπει τὰ ὠραία χρώματα ποῦ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ πρῆμα τῆς ψυχῆς τῆς εἰς τὸ χαρτί, νὰ χάνουν ὅλη των τὴ χαρὰ! Δι-

στάζει μια στιγμή ύστερα γελά το ίδιο γέλοιο, και εξακολουθεί. Ποιος ποτέ θα τ' ακούσει; — Μόνον αυτή. — Και το τραγούδι τελειώνει με μία επώδη θλιβερή θλιβερή...

Τώρα δύο δάκρυα κυλούν από τα μάτια της και κρυσταλλώνουν μέσα 'ς την παγωμένη ατμοσφαιρά...

Η θλίψις που την παρεμόνευε, — κι' αυτή ενόμιζε ότι ήτο μόνη! — τα μαζεύει, όπως τόσα άλλα, και τα πλέκει κι' αυτά με το νήμα της ζωής, που γλιστρά από της Κλωθώς τα χέρια, και το στεφάνι, που σαν διάδημα της φορεί 'ς το μέτωπο, γίνεται πλέον πλούσιο.

Πώς καλούν αυτά τα μαργαριτάρια, που δάκρυα τα έγιναν, και πώς της μαραίνουν το μέτωπο!

Έτσι θα μακραίνει πάντα αυτή η άλυσος, έως ότου της τιλύξη όλο το σώμα, σαν το φείδι του Λαοκόντος το άγαλμα;...

Ολίγες άκτινες χαράς θα τ' έλυωναν όλα... Άλλά που είναι ο ήλιος;...

Και τώρα, που το χαρούμενο τραγούδι της Νεραΐδας κατήντησε σχεδόν θρήνος, άπελπισμένη τραγουδεί:

Χαρά, χαρά, χαρά, λαμά σαβαχθανί;...

MOIP:IA

άνθαρρησασα έσπευσε σπίτι και εύρε πρό της θύρας ένα κομψότατο άμαξάκι και ένα ψαρι άλογάκι.

Τόσον έχρηση, ώστε επί μίαν δλόκληρον έβδομάδα έμεινε ευχαριστημένη.

Κατόπιν όμως ήρχισε να επιθυμή και κχτι άλλο.

— Έάν η Νεραΐδα, έσκέφθη κχθ' έαυτήν, ήμπορη να δώση οτιδήποτε, θα της ζητούσα μίαν ύπηρέτριαν, μεταξωτά φορέματα και χρήματα.

Τοιαύτα αναλογιζόμενη, έτρεξε μετά σπουδής εις την δεξμενήν και εφώναζε με δυνατήν έπιτακτικήν φωνήν:

— Νεραΐδα! Νεραΐδα!

Το νερό ήρχισε πάλι να κοχλάζη, να κοχλάζη, εκ του όποιου εξήλθε συνωφρωμένη η Νεραΐδα και ήρώτησε:

— Λοιπόν, γρηούλα, τί θέλεις πάλιν;

— "Ω! αγαπητή μου καλή Νεραΐδα, θα μου δώσης μίαν ύπηρέτριαν, μερικά μεταξωτά φορέματα και χρήματα.

— Τι; άνέκραξεν η Νεραΐδα. Δέν ευχαριστήθης με όσα σου έδωσα έως τώρα; Πήγαινε εις το μπουκάλι του ξειδιου, ειπε και εξηρανίσθη, διχ να μη έμφανισθη ποτέ πλέον.

"Όταν η γρηούλα εγύρισε, το σπιτάκι ειχεν εξαφανισθη και εις την θέσιν του εύρίσκετο η μποτίλλια του ξειδιου!

KITTY EBERT

← Η ΓΡΗΑ ΚΑΙ Η ΝΕΡΑΪΔΑ →

ΙΑΝ φοράν κ' ένα καιρό, εις την εποχήν των Νεραΐδων, εζούσε μια γρηούλα, που κατοικούσε μέσα σε μια μποτίλλια του ξειδιου. Είχε μίαν μικροσκοπικήσκάλα που

Έσκέφθη, εάν η ώραία και αγαθή Νεραΐδα δέν θα της έδιδε και άλλα πράγματα να επιπλώση το σπιτάκι. Έπήγε εις την δεξμενήν και εφώναζε με γλυκείαν φωνήν:

— Νεραΐδα! Νεραΐδα!

— Το νερό ήρχισε να κοχλάζη, να κοχλάζη, να κοχλάζη, να κοχλάζη και η Νεραΐδα παρουσιάσθη.

— Λοιπόν, καλή γρηούλα, τί θέλεις; ήρώτησε.

— "Ω, καλή μου Νεραΐδα, το σπιτάκι μου είνε ώραίο, δέν θα μου δώσης όμως μερικά τραπεζάκια, μερικές καρέκλες και τίποτε μικρά ντουλαπάκια για τα πράγματά μου;

— Πήγαινε και θα τ' εύρης, απήντησεν η Νεραΐδα και έβυθίσθη εις το νερό.

Η γρηούλα εγύρισε τρεχάτη σπίτι και όπως της ειχεν είπει η Νεραΐδα, το σπιτάκι της ήτο γεμάτο από ώραία έπιπλα.

Μετ' ολίγας ήμέρας η γρηούλα ήρχισε να επιθυμή και κχτι άλλο — ένα άμαξάκι, για να πηγαίνη εις την αγοράν.

Διηυθύνθη πάλιν εις την δεξμενήν και χωρίς κανένα φόβον αυτήν την φοράν εφώναζε θαρραλέως.

— Νεραΐδα! Νεραΐδα!

Το νερό πάλιν εκόχλασεν, εκόχλασε και παρουσιάσθη η Νεραΐδα.

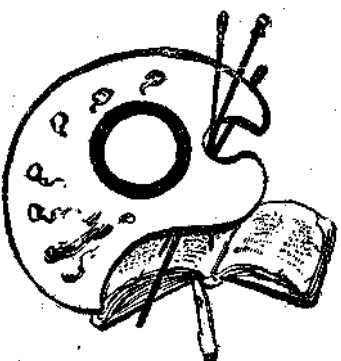
— Λοιπόν καλή γρηούλα, τί θέλεις πάλιν;

— "Ω, Νεραΐδα, δώσε μου ένα άμαξάκι και ένα άλογάκι, για να πηγαίνω εις την αγοράν.

— Πήγαινε και θα τ' εύρης. Πρόσεξε όμως να μην είσαι ενόχλητική και άκόρεστος, παρετήρησεν η Νεραΐδα με σοβαρόν ύφος και εξηφανίσθη.

Η γρηούλα εφοβήθη προς στιγμήν, άλλ'

← THEOBALD CHARTRAN →

ΒΕΟΧΟΣ ζωγράφος Theobald Chartran έτελεύτησεν εν ηλικία, ήτις ύπέσχετο μακράν έτι σειράν ώραίων έργων. Νεαρώτατος ήρξατο του σταδίου και το έργον του, σπερ ταχέως εγένετο δονομαστόν, ύπήρξεν αξιοσημείωτον.

Ητο θελκτικός ίππότης.

Περιποιητικός, χαρίεις, πνευματώδης, ύψηλός αξιοπρεπής, ευγενής ο Theobald Chartran, εκ του διαμερισμάτος Franci-Comié καταγόμενος, υιός αξιωματικού, εγγονος στρατιώτου, κατά την νεότητά του ύπήρξεν ο τύπος θαυμαστού και προθύμου βοηθού των συναδέλφων του, εν δε τή ώριμω ηλικία ο μάλλον εκτροπος των ανθρώπων.

Ηγαπάτο παρ' όλων ειλκευ και συνεκράτει. Μόλις εγνωρίζετο τις μετ' αυτού και ήσθάνετο εαυτόν ήδη εξωκειωμένον μετ' αυτού. Έσκόρπιζε γύρω του φίλτρα συμπαισίας.

Γεννηθείς εν Besancon τω 1849, διεκρίθη ως ζωγράφος εξ αυτού του λυκειου. Φθάσας δ' ύστερον εν Παρισίοις, αντί να διευθυνθη προς την Νομικήν σχολήν, εισήλθεν εις την των Καλών Τεχνών, εν η εξελίξατο ως διδάσκαλον τον κομψότερον και θελκτικώτερον όλων, τον Cabanel, εν και δέν εδράδυνε να μιμηθη.

Τω 1877 έλαβε το μέγα βραβείον της Ρώμης. Ο μέγας πίναξ του, ο παριστάνων εκ το σώμα του Mgr. Darboy εκτεθειμένον εις την εκκλησίαν του μητροπολιτικού μεγάρου του αρχιεπισκόπου των Παρι-

σιων, η «Ιωάννα Δ' Αρκ» (1874), η «Νέα Αργεία κέρη επί του τάφου του Αγαμέμνονος» (1875), εκ το μαρτύριον του αγίου Saturnin» (1878), τον κατίστησαν πασίγνωστον διά το τελευταίον μάλιστα έλαβεν εν τρίτον μετάλλιον του Salon de Paris.

Εκ Ρώμης απέστειλε μεταξυ άλλων έργων εις Παρισίους το «Η λαμπάς», σπερ ετυχε (1881) του δευτέρου μεταλλίου. Τήν δε «όπτασιαν του Αγίου Φραγκίσκου d' Assise» οι πλείστοι θεωρούσιν ως το άριστούργημά του.

Προς στιγμήν έπιστεύθη ότι ο Chartran θα ανεγένενα την εκκλησιαστικήν τέχνην, άλλ' ο κόσμος, ο κύκλος, μεθ' ου συναναστρέφετο μετὰ τον κάματον της ήμέρας, άνέδειξεν αυτόν ως τον κατ' εξοχήν προσωπογράφον των προσωποικητήτων, εκάστη των όποιων άποτελεί ήδη και εν ιστορικόν μνημείον των χρόνων μας.

Ηρξατο διά της προσωπογραφίας της δος Reichenberg (1884), ήτις ύπήρξεν αξιοσημείωτος. Η του Mounet-Sully ως Αμλέτου (1887) δέν προσέθηκεν ολιγωτέραν δόξαν εις τον καλλιτέχνην. Έξηκολούθησε δε την σειράν ταύτην των μεγάλων συγγρόνων, εν η αντιπαρέρχονται Λέων ο ΙΓ', ζωηρόν εντύπωσιν έμποιήσας (1292), ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Carno (1794), ο ιατρός Robin, ο M Lozé, τότε διευθυντής της αστυνομίας, η κ. Σάρρα Βερνάρ, η κ. Μάρθα Blandé, η κ. Calvé ως Κάρυεν (1899). Κατά τα τελευταία δε ταύτα έτη προσέθηκε τας γενικώς εκτιμηθείσας προσωπογραφίας της Κας Roosevelt, συζύγου του προεδρου της Δημοκρατίας των Ηνωμένων Πολιτειών, της δος Alice Roosevelt και της κομήσσης Maureon.

Αι της οικογενείας Roosevelt εγένοντο εν Αμερικη, εν αυτω τω Αεσκω Οίκω.

Από δεκαετίας ο Chartran διήρξατο πέντε έως εξή μήνας κατ' έτος εν τω εν Νέα Υόρκη έργω

στηρίω του, ένθα διήλθον πρό αυτού πάντες οι μεγαλύτεροι της Νέας Ήπειρου, υπερέβησαν ότι θα ήδύνατο να είπωσιν κατόπιν :

— Ίδου ή εικών μου, έργον του Chartran. Τούτο ήτο πλέον τίτλος εύγενείας έν τη ύψηλή κοσμοπολίτιδι κοινωνία.

Θά άπέκτα δέ άντως μυθώδη ποσά έν 'Αμερικη ή μέγας προσωπογράφος, εάν ή ύγεία του δέν υπεσκάπτετο και δέν τον εξηνάγκαζε να μεταβάλλη αποφάσεις. Διά τούτο, όσαίς είργάζετο έν Νέα Υόρκη, έδει ν' άνεπαύετο έν Παρισίοις.

Έν τώ έν Neuilly έργαστηρίω του άνέμενον κατ' έτος έργα μεγάλων διακοσμήσεων. Μετά τον πίνακα «Ο Saint Louis συναντώμενος έν τώ αρχαίω μοναστηρίω της Rouaumont μετά του Vincent de Beauvais», έπεδόθη είς έτερον παριστώνα τον 'Αμβρόσιον Paré επιδέοντα κοπέλας άρτηρίας έν τώ χειρουργείω του Metz τώ 1553· τούτον δέ διαδέχεται «Ο Άγιος Φραγκίσκος ή Άσισε φάλλον, ένφ' άποριών», ή «Καρδιάλιος Richelieu συνομιλών μεθ' έτέρου καρδιάλιου», ή άποπειράσεις δέ των εικώνων τούτων, προωρισμένων όλων σχεδόν διά τον εξωραϊσμόν της νέας Σορβόννης, δέν τώ επέτρειψαν εγκρίσις, μετά την περίοδον της συνεχούς έργασίας, ν' αναπαυθώ όσον έδει. Έν τούτοις παρά τον πρόωρον θάνατόν του, μάς άπομένει πληθούς έργων, ών έλάχιστα μόνον άπηριθμήσαμεν.

Μετά την σειράν ταύτην των προσωπογραφιών, έν αις άνάγκη να προσθέσωμεν και την του Καρδιάλιου Gibbons και την επ' εσχάτων θαυμασθείσαν της κ. Paulmier (Salon τού 1907). μάς κρατεί έν έκστάσει ή «της τελετής της εκατονταετηρίδος

του Βίκτωρος Ηυγο», έν ή ό ζωγράφος άρέθη είς μίαν άντελεύτητον παράταξιν μικρών προσωπογραφιών λίαν όμοίων τοις προτύποις, είτα δέ τό σύνολον των διακοσμητικών εικώνων της Σορβόννης, έν αις άναζη ήλόκληρος ή ιστορία της Γαλλικής επιστήμης, ώς: «Ο Buffon άναγινώσκων την πραγματείαν του «Le style c' est l' homme», ή «Lavoisier και ή Bertholle συζητούντες πείραμά τι έν τώ έργαστηρίω των», ή «Cuvier άθροίζων τάς άποδείξεις, τάς όποίας θα χρησιμοποιήση είς τό περί όρυκτών όστων έργον του», ή «Laënnec έν τώ νοσοκομείω Necker στηθασκοπών φθισικόν πρό των μαθητριών του», ή «Pascal μετά του Descartes» και άλλα έξοχα αυτού έργα ώσαύτως είνε ή «Πάπας Λέων ΙΙ' φερόμενος επί της Sedia Gestatoria», ή «Ορθρος έν Grande-Chartreuse» και τόσα άλλα προσωπογραφία, άληθινά άριστουργήματα, άς δέν θα ίδωμεν ποτέ και διά τάς όποίας θα υπερηφανεύωνται γενναί όλαι τόσων μεγάλων οικογενειών της 'Αμερικης.

Ο Chartran έλάτρευε τά ταξείδια· άλλα δέν εξεπατρίζετο. Έζη τόσον εύχαρίστως έν Νέα Υόρκη όσον και έν Neuilly και έν τη θελατικη ήψη των Λάρων παρά την Clarens της Έλβετίας, όπου έτέρεπετο άπομονούμενος πρός στιγμήν έντός του κομποτέρου μεγάρου, τό όποιον ώνειροπόλησε ποτε ζωγράφος.

Είργασθη πολύ, επρξαματοποίησε τούς προσφιλεστέρους του πόθους και άπέθανε πολύ άκμαίος και θρηνούμενος.

Διήνυσεν ένα ώραιον βίον και ίσχευ ένά ώραιόν θάνατον.

✧ ✧ ✧ ✧
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Είς την θέσιν «Άγιος Παντελεήμων», ώραν άνέχουσαι του χωρίου Μανρικίου της Ταγίας και των Βερβαίνων, ενεργηθειών άρχαιολογικών άνασκαφών παρά του κ. Κ. Ρωμαίου, καθηγητού ήλθεν είς φώς άρχαίοτατος μαρμάρινος ναός ενθμού δωρικού, σπουδαίας άρχαιολογικής άξίας, καθ' όσον ούδδ' παρ' αυτού του Πανσανίου άναφέρεται που.

Η έκκαφή του ναού άνεκαλύψε πλην του κρημιδώματος, πλείστα πήλινα και χαλκά άγγεία, κτερίσματα, πήλινα ειδώλια, άπεικονίζοντα ποικίλας μορφάς θηλειών θεοτήτων, έλάχιστα δέ μαρμάρια.

Η ύλαρις του ναού τούτου άνάγεται από του ΙΓ' κ. Χ. αλώνος μέχρι του Γ'.

Η έν 'Αθήναις βελγική Προεβεία έγραψεν είς τό ύπουργείον των Έξωτερικών δι συμφώνως πρός την άπόφασιν του κατά τό έτος 1903 συνελθόντος έν Διέξη Διεθνοίς συνεδρίου δημοσίας καλλιτεχνίας, ιδρύθη Διεθνή Ίνστιτούτον, σκοπούν την προστασίαν και προαγωγήν των Καλών Τεχνών.

Τό Ίνστιτούτον επιθυμεί να έχη την συμμετοχήν της Έλληνικής Κυβερνήσεως. Η Προεβεία άπέστειλεν είς τό ύπουργείον και τον πρώτον όριθμόν της «Διεθνοίς Επιθεωρήσεως», έκδομένης έν Βρυξέλλαις, με καλλιτεχνικώτατας εικόνας.

Κατά τάς 'Αμερικανικής έφημερίδας, έν τινι άγοφ' παρά την Δόβερ της Πολιτείας της Νέας Υόρκης εβρέθη υπό του 'Αμερικανού κ. Γεωργίου Γρίφφιν αρχαίον έλληνικόν νόμισμα άύγουρον.

Τό εύρεθέν νόμισμα έχει μέγεθος τεταρτού του δολαρίου. Φέρει επί της μίως πλευράς ήμναγόγγυρον την κεφαλήν του 'Αντιόχου, επί δέ της έτέρας είκονίζει την 'Αθηνήν και φέρει άναγεγραμμένας τάς λέξεις «Βασίλειος 'Αντιόχου».

Έν 'Ιερουσαλήμ ιδρυθήσεται, τη άποφάσει της έν Παδερμύδον καθολικής Γερμανικής άρχαιολογικής εταιρείας, Γερμ. 'Αρχαιολογικόν Ίνστιτούτον πρός πρόωδον των άρχαιολογικών και ιστορικών έρευνών, των σχετιζόμενων με τάς βιβλικάς σπονδάς.

Άπέθανε έν Ρώμη ή ήμέτερος συνεργάτης Στέφανος Ζωγραφίδης. Από ένών, καίτοι νεώτατος, ήσυχολήθη λίαν επιτυχώς είς ψυχολογικάς και αισθητικάς μελέτας, ών τινες είχε γράψη χάριν της «Πανακοθήμης». Ο θάνατός του, άπρόοπτος, συμπύπτει με την ώραιότεραν άνθησιν του σταδίου του. Από διετίας διέμενεν είς Γερμανίαν. Εικόνα του έκλιπόντος άγαπητού συνεργάτου της έδημοσίευσεν ή «Πανακοθήμη» είς τον Γ' τόμον αυτής.

Ο έξοχος καθηγητής της 'Αρχαιολογίας έν τώ Πανεπιστημίω του Μονάχου Άδόλφος Φουρτβαϊγκλερ, ή ός κορυφαίος των άρχαιολόγων επιστημόνων θεωρούμενος, άπέθανε έν 'Αθήναις μετ' δλιγοήμερον άσθενείαν. Ο θανών κατ' έτος έπεσκέπτετο την Ελλάδα, ενεργών δαπάναις της Βαυαρικής πολιτείας άνασκαφάς είς διάφορα μέρη. Κατά τό θερος έλθών είς Αίγιναν ήσυχολείτο είς άνασκαφάς, διε προσεβλήθη έν δυσεντερίας, έξ ής και άπέθανε.

Άγγινοστάτος και έμβριδέστατος γνωρίζων πάντα άνεξαιρέτως τά έργα της αρχαίας τέχνης, έμπνευστής αυτών κατέπλησε διά τό καινοφανές της έρευνής και διά τό πολυμέρον της συλλήψεως. Άτλας της άρχαιολογικής επιστήμης, είχεν ήμα αυθεντικόν κέρος Διδασκάλον. Είς ομπλήρωσιν αυτού όφείλεται ή Αημηρία 'Αθηνά του Φειδίου.

Έν ταίς άνασκαφαίς είνε εκ των ειοαγαρόντων, και διή διά των άνασκαφών της Ολυμπίας, την άσθηρην επιστημονικήν μέθοδον την ν'έν παρά π'ασι κρατούσαν.

Τό σιάδιόν του ήρχισε διδάσκων ώς όρηγητής της 'Αρχαιολογίας είς τό Πανεπιστήμιον του Βερολίνου, ένθα είχε διορισθ' και διευθυντής του τμήματος των μικροτεχνημάτων (antiquarium) του άρχαιολογικού Μουσείου. Κατόπιν εκλήθη καθηγητής της άρχαιολογίας είς τό Πανεπιστήμιον του Μονάχου, ένθα και άνέπτυξε πάντα τά προετήματα εκείνα, δι' ών τάχιστα κατέλαβε την πρώτην θέσιν μεταξύ των συγχρόνων άρχαιολόγων. Ο Φουρτβαϊγκλερ ήτο πενήκοντα τεσσάρων ένών.

Τά έργα αυτού πολλά και όγκώδη, άπαρτίζοντα δλόκληρον τμήμα βιβλιοθήκης, θα έπιφυλάττωσι δι' αυτόν άφθιτον την επιστημονικήν δόξαν. Οί θαναταίοι τόμοι της ελληνικής άγγειογραφίας, τά άριστουργήματα της αρχαίας πλαστικής, ή ιστορία της σφραγιδολογίας, ή περιγραφή των γεγλυμένων λίθων, οί επιστημονικώτατοι κατάλογοι των μουσείων του Βερολίνου και της γλυπτοθήκης του Μονάχου, ή πληθούς των σοφών αυτου άνανοιώσεων, των δημοσιευθεισών είς τά διάφορα άρχαιολογικά περιοδικά, αί περιγραφαι ιδιωτικών συλλογών και τόσα άλλα κατέστησαν τον Φουρτβαϊγκλερ μεγάλην έπισομήτητα έν τη άρχαιολογική Έπιστήμη και απέσπασαν τον θανατομόν δλοκλήρον του επιστημονικού κόσμου.

Μετ' ιδιαίτερας στοργης περιέβαλε τάς εργασίας έν τη ήψη Αίγίνης. Αυτός διά των εργασιών του καθώρισε και ώνόμασε τον ναόν της 'Αφείας, αυτός ανείληψε και ήρήνευσε με όλως ιδίαις γνώμας τά θαυμάσια έργα των τελευταίων χρόνων της 'Αρχαίης τέχνης, τά περιφημα άνετώματα του ναού άύγουρον τά άποκείμενα έν τη Γλυπτοθήκη του Μονάχου, δημοσιεύσας δύο όγκωδέστατους τόμους περί αυτών κατά τό παρελθόν έτος.

Ο Φουρτβαϊγκλερ ώς ύστατην θέλησιν διετέπεσε την εύχην όπως ταφή είς την Ελλάδα. Ητο τό προσφιλές του όνειρον έδώ ν' αποθάγη. Αί νεκρώσομοι εύχαι παρήγγειλε να άπαγγελθού ένληριστί.

Ο δήμος 'Αθηναίων παρεχώρησε είς επιφανή θέσιν χώρον διά την ταφήν του διασημου Έλληριστού, επιτροπή δέ θα αναλάβη την συλλογήν έράνων πρός άνέγειρον μνημείου.

Ο Hansen, ή από εικοσαετίας διευθύνων τό μυαλλέτο της Μουσικής 'Ακαδημίας έν Παρισίοις, άπέθανε. Υπήρξεν ή δημιουργός πλείστον ρόλων και βοηθός είς πλείστα μυαλλέτα, μεταξ' δ' άλλων και της Maladetta.

Έν Βαγόννη έοτήθη μνημείον των υπερασπιστών της πόλεως ταύτης κατά τό 1814, δαπάναις της εταιρείας Souvenir Français και του δημοσίου· τό έγαμμα κατεσκευάσεν ή γλύπτης Jacques Froment-Meurice.

Προεδροέοντος του Πάπα Πίου του Γ' έτελέσθησαν έν τώ Saint Jean του Latran τά άποκαλυπτήρια του αναμνηστικού μνημείου Αέοντος του ΙΓ'. Την δαπάνην κατέβαλον οί έν' αυτού του Αέοντος του ΙΓ' χειροτονηθέντες καρδιάλιοι, έλάξευσε δέ αυτό ή γλύπτης Giulio Tadolini. Είς την βάση του αγάλματος παριστάνται είς μοναχός και ή Έκκλησία πενθοόσα.

Διά την πλατείαν Carrousel κατεσκευάσθη έπιμπος ή άνδριάς του La Fayette, έργον του 'Αμερικανού P. W. Bartlett, προωρισμένος νά άντικαταστήση τό άτεχρον κατεσκευάσμα, τό θνρούμενον δπισθεν του μνημείου του Γαμβέτια.

Διά την γλυπτικήν τό πρώτον μέγα βραβείον της Ρώμης έδόθη είς τον κ. Emile Moulin, μαθητή του Falguiere και Marcie, τό β' μέγα βραβείον είς τον Benneveau-Desgrois.

Διά την ζωγραφικήν, τό α' μέγα βραβείον έλαβεν ή κ. Billotey, μαθητής του Jules Lesfèvre και Tony-Robert Fleury, τό δέ β' μέγα βραβείον ή κ. Emile Aubry μαθητής του Gabriel Ferrier.

Η 'Ιταλική κυβερνήσις εξακολουθεί τάς άνασκαφάς του Σαλέρνον υπό την διεύθυνσιν του σοφού άρχαιολόγου Victor de Spinazzola, διευθυντού και επιθεωρητού των μουσείων τά άποτελέσματα είναι ήδη θαυμάσια. Τα άνάκτορα του Προσιδάως άπεκαλύφθησαν τελείως. Έπί του τόπου δέ της άνασκαφής παρά τον ποταμόν Salto άνεγειροθήσεται μουσεϊόν, έν τώ όποίω θα τοποθετηθώσι τά άνκαλυφθέντα αντικείμενα αγάλματα, νομίσματα, όπλα και όρειχάλκοι.

Είς τον «Φιγαρώ» ή κ. Roujon έδημοσίευσε έν κυρίω άρθρω σκέψεις επί της προκηρύξεως του διαγωνισμού του άνδριάντος Παλαιολόγου, αλίνας είνε ειρωνικάταται διά τούς συντάξαντας την προκήρυξιν.

Μεταξ' άλλων, γράφει: «Προδήλωσ, εκ πρώτης όψεως, ή Κων. Παλαιολόγος στερείται άκμαίον ενδιαφέροντος· είνε προσωπικότης μη ενδιαφέρουσα τά μάιστα την Δύσιν. Περιπλέον δέν επιμώμεν δλόλον τούς άνδριάντας· βλέπει κανείς τόσους όσας και Κυριακάς. Άλλως τε δέν ήξέδρομεν έν δύναται να προκύψη καλόν τι εκ του άπηρξαμένου καθεστώτους των διαγωνισμών. Τά προγράμματα και αί έξεταστικαι έπιτροπαί, μη ληρονώμεν δέν κάμουν άλλο ή να άνήγουν την μεγαλοφυΐαν. Τό ώραϊον δέν δημοιογείται επί παραγγελίς. Δέν εμμεθα πλέον είς την εποχήν του Giotto των Chiberti, των Donatello, των Verrocchio, οί όποιοι είργάζοντο κατ' έντόλην.

Η σύγχρονος Έλλάς ύστερεί νομίξει εαντήν άραγε πάντοτε είς εποχήν καθ' ήν ένας Φειδίας ήήμικονε όλος είς δημοσίος υπάλληλος; Άλλ' αυτό είναι άναχρονισμός τό να προτρέπον τούς συγχρόνους καλλιτέχνας να υποβληθούσιν και πάλιν είς τον κλοιόν της δουλείας. Η έμπνευσις δέν θεσιπίζεται πλέον.

Είνε γνωστόν δι' όλου άνεξαιρέτως είμεθα άρχηγοι και δι' ούδεις όφείλει να ύπετάσασται είς ούδένα. Εκ τούτου βέβαια προκύπτει δι' έδώ ύπάρχει κάποια πρόδος. Ας μη ματαιοπονούμεν συζητούντες αυθις άληθείας άποδειχθείσας υπό των πραγμάτων. Άλλ' έπί τέλους, διά να όμιλήσω διά την καλλιτεχνίαν και δι' ούδέν άλλο, είμεθα πολύ βέβαιοι δι' τά καλλιτεχνικά έργατήρια θα κερδίσωσι πολύ εκ της άνταίρεσης της σπουδαίας αυτης παραγγελίας. Χάρις είς τον Θεόν, όήμερον πλέον έν παραγγέλλονται άριστουργήματα. Δημοιογούνται άφ' εαυτών διά τινος θάνατος της ελευθέρας θελήσεως. Τί λοιπόν ζητούν αυτοί οί ψευδοάρχοντες της νεωτέρας Έλλάδος με τά προγράμματα και τούς διαγωνισμούς τω;

Εκ ποίας σκέψεως άρχαίας ή μεσαιωνικής, κινούνται αυτοί οι άγαθοί άνθρωποι; Έν τούτοις δέν όφείλομεν ν' άποθαρήνωμεν ούδένα. Έάν εύρίσκοτο εκ τύχης νεαρός τις γλύπτης επιθυμών νά επιχειρήση τούτο, νά επιχειρησάσθαι έντεχνον άγαλμα επί μιώς ώραιάς ύποθέσεως δέν τόν άπογοητεύομεν εκ προοιμίων. Έπί τέλους, δι' αυτόν θά ήται ίσως μία περίπτωση νά κάμη μίαν ιδιοτροπίαν.

Η γλυπτική από τινος είναι περιγρά. Αποβαίνει φιλοσοφική, φιλανθρωπική, άπαισιόδοξος και σοσιαλιστική. Τούτο είνε ουρμός και οδδεις δύναται νά πράξη άλλως. Αί τραγωδία της αδηλιότητας επιφοιτούν συχνάκις εις την φαντασίαν των εικοσιπενταετών. Έγνωνόραμεν μίαν εποχήν, καθ' ήν οι νεαροί μας καλλιτέχνη καταχερώντο των νυμφών. Διά νά ενοήση τις μέχρι τινος σημείου σήμερα μεταμελούνται διά τόν μυθολογικόν άμάρτημα των, άρκεί νά διατρέξη τόν κατάλογον του Salon. Δέν βλέπει τις άλλο: ή εμπνεύσεις άερώδεις ή επεισόδια εκ της έργασίας: κι' έκείνοι έτι, οτινες επιχειρούν άλληγορικώς παραστάσεις, συμβολίζουν την Απελευσίαν, την Πείναν, την Επανάστασιν, την Απεργίαν! Τα πάντα διά τόν Απόκληρον. Ο ζήλος ουτός είνε αξέπαινος, άλλ' ούχι και αξιοσέβαστος! Οι απόκληροι δέν άποτελούν έν τούτοις, αυτοί μόνον, δλόκληρον την ανθρωπότητα! Ούδεις τολμά νά άρηθή την πλαστικήν ώραιότητα ενός άπερογού έργατου, άλλά από γυναικειόν σώμα, τόν όποιον είνε τόσω άπαλόν άπέβη ανάξιον του μαρμαρου; Η περισκελις ενός των μελών των στασιαστών της έργασίας έχει άσφαλώς εύγενεις γραμμάς. Ένας κομπός γόμφος έχει επίσης τόν θέλητρον του. Τό Salon της γλυπτικής στερεείται θεσπών και ή στιγμή πλησιάζει, καθ' ήν τόν σύγχρονον δημόσιον άντι πέντε φράγκων θά γνωρίση την νοσταλγίαν του Ολύμπου. Άρκετα πλέον είδαμε τόν άπεργόν. Τόν έχομεν εις άόρακα και εις όσα και πρό πάντων εις διαλέξεις: τούτο δέν είνε άρκετόν διά την εύτυχίαν μας;

Ο γλύπτης κ. Θ. Θωμόπουλος εργάζεται εις νέον έργον, την «Φωτιά».

Πέντε Έλληνες καλλιτέχνη παρουσιασθέντες εις τόν ύπουργόν των Έσωτερικών κ. Καλογρόπουλον ύπέβαλον ύπόμνημα, δι' ού διαμαρτύρονται διά την ελαττωματικήν προκήρυξιν της επί του άνδριάντος του Παλαιολόγου Έπιγραφής, ήν θεωρούν άδικον διά τούς Έλληνας καλλιτέχνας και έν γένει σόλοικον από άπόψεως της τέχνης. Ο κ. ύπουργός απήντησεν έγγραφον προς την προκηρύξασαν τόν διαγωνισμόν Έπιτροπήν, εις ήν ουσιαστικάς ό διαγωνισμός διεξαχθή μόνον μεταξύ Έλλήνων καλλιτεχνών. Υάδρχει έν τούτοις βεβαίως δι ή επιτροπή δέν θά εισακούση την σύστασιν του κ. Υπουργού, άλλ' δι θά έμείνη εις τόν αρχικόν πρόγραμμα.

Έν Αμείνη δι' εθνικής πανηγύρεως οι Γάλλοι έτέλεσαν τή άποκαλυπτήρια του άνδριάντος του Ρενέ Γκουμπλέ. Κατ' αυτήν ό έξοχος φιλέλλην πρωθυπουργός κ. Κλεμάνσώ έξεφώνησεν μακρόν λόγον, έν φ' ήρκει και νουθετεί ύμα θανμασίως την ώραιάν Ελλάδα.

Καθηγητής τις της έβραϊκής έν Νέα Υόρκη διατίεται δι: τόν «Ασμα των Ασμάτων» δέν είναι του Σολωμώντος, άλλ' έγράφη 600 χρόνια μετ' αυτόν!

Από της 1ης Οκτωβρίου ήρξατο λειτουργούσα ή νεοσύστατος «Δραματική Σχολή» πολλά τά καλά προοιμιζομένη. Έλλίσωμεν δι έν τώ μέλλοντι οι Έλληνες ήθοποιοί μας εύσυνειδητέστερον θά εμφανίζονται επί της σκηνης και με πλειότεραν διά την εύτυχίαν των πεποιθήσιν.

Εγνώσθη ή εύχάριστος είδησις δι ή διαφρεής πολιτευτής και φιλότεχνος κ. Στεφ. Σκουλούδης άπεφάνισε την ίδρυσιν έν Αθήναις Καλλιτεχνικού Μουσείου καθ' ύπόδειγμα του Δούβρου των Παρισίων. Τό άνεγερθόσμενον κτίριον θά είνε ιδιόρρυθμον εκ μαρμάρου και θά στοιχίση περί τά τέσσαρα εκατομμύρια κατά τούς προϋπολογισμούς.

Τό καλλιτεχνικόν τούτο κέντρον θά είνε μοναδικόν καθ' άπασαν την Ανατολήν και ίσως υπερβή τόν Δούβρο των Παρισίων κατά τόν δωρητήν, μέλλοντα νά πλουτίση τόν μέγαρον επίσης έξ ίδιων του.

Ός γνωστόν ό κ. Σκουλούδης είνε κάτοχος καλλιτεχνικών εικόνων μεγάλης αξίας και έν όλην αυτού τή θεμικότητι εις επιχειρήσεις και άποφάσεις προμηθεύεται καλλιτεχνικά έργα έξέχοντα.

Ο κ. Σκουλούδης άποφενύγει νά δώση λεπτομερεστέρας πληροφορίας περί της δωρεάς, φρονών δι πρέπει των λόγων νά προηγοούνται τά έργα.

Η εμφάνισις της δεκαετούς κόρης Μαρίας Βαλομάκη, απέδειξεν δι κέρηται άδρότατον δραματικόν τάλαντον. Απαγγέλλει με πολλήν φυσικότητα. Η Σάρρα Βερνάρ έξεφράσθη περί της μικροσκοπικής καλλιτεχνικός ευμενίστατα.

Η πατρις του Δρόση.

Φίλε κ. Διευθυντά, Δέν έχει δίκαιον ό γράψας εις τόν Αρκαδικόν Ημερολόγιον, δι ή θανμάσιος γλύπτης Λεωνίδας Δρόσης ήτο Αρκάς. Ο Δρόσης ήτο Σάξων.

Ο πατήρ του, εκ Δρέσδης καταγόμενος, όνομάζετο Κάρολος Τσντς ήτο δέ καλλιτέχνης - κατασκευαστής χαλκίνων μουσικών όργάνων.

Ο πάππος του όνομάζετο Ιωάννης Τσντς. ήτο δέ επιστήμων - μηχανικός. Αλλ' ό προπαπός του, ό διάσημος Χριστόφορος Δροσιός ήτο μέγας γλύπτης και Σύμβουλος του Βασιλέως της Σαξωνίας κάποιος μάλιστα φθονήσας την προς αυτόν εύνοιαν των Μουσών και του Βασιλέως, άπεπειράθη νά τόν δολοφονήση.

Ο πατήρ του ίδικού μας Δρόση, Κάρολος, ένυμφεύθη την Δημητρούλιαν Γρηγορίαν Δημητριάδου, εκ Τριπόλεως. Έκ του γάμου τούτου εγεννήθησαν, ό γλύπτης Λεωνίδας, ό βιομήχανος Γεωργίος, ό μηχανικός Δημήτριος και ή Σοφία χήρα Γεωργίου Κολόμβου.

Όλος Ύμέτερος Δ. Γρ. Κ.

Ο καθαρισμός των έν τη Έθν. Πινακοθήκη παλαιών εικόνων άντιέθη άντι 36,000 δρ. εις τόν ζωγράφον κ. Χατζόπουλον.

Έντολή του διευθυντού του λαχείου του Έθνικού Στόλου, ό κ. Κοντόπουλος παρέδωκεν σχέδιον διά τά λαχεία του προσεχούς έτους επί τη βάσει της «Πυρολήσεως της ναυαρχίδος» του γνωστού έργου του άειμήντου Ανύρα.

Κατά νεωτέρας είδησεις τά περισσότερα εκ των εύρημάτων των Παγασών είνε έγχρωμοι άλλάκες, όν ή μία έξόχον τέχνης παριστάσασ νεαράν γυναίκα ήμίγυμνον και μία άρσενική τέχνης κεφαλή.

Εξρέθησαν επίσης γλυπτοί στέφανοι σπασιώτατοι έν τη αρχαιολογία, γέισα στηλών ζωγραφιστά φέροντα κρατήρα έχοντα εκατέρωθεν άνά δύο ζεύγη γυρλών, στήλη επιτύμβιος άνήμωνα εις Μακεδονία αρχικήσιν εκ βασιλικού αίματος και έχονσα κεχαρμένον τόν στέμμα της Μακεδονικής δυναστείας!

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η «Ελαία». Είναι ή έγγραφή του 88 βιβλίου του Σπυρίδοντος προς διάδοσιν ώφελίμων βιβλίων Έγράφη από τόν γνωστόν κ. Σ. Χασιάτην και ως μαρτυρεί ό τίτλος του είναι άδηγός σαφής, πρακτικός, προωρισμένος δι' όλους τούς κτηματίας, περί της καλλιέργειας των έλαιόδένδρων. Περιέχει και πολλές εικόνες.

Αθηναϊκά ήμέρα, από Σπ. Παγατέλη. Με νέον έργον έκδοσής την Έλληνικήν βιβλιοθήκην ό γλαφυρότατος και πατριωτικώτατος συγγραφέας, ό κλασικής απλότητος και λεπιοτάτης άντιλήψεως λογογράφος κ. Σπ. Παγατέλης. Τό νέον του βιβλίον είνε μία θανμασία έγγραφή των συγχρόνων Αθηνών, σκοπούσα νά έμπεδώση την επί τόν εθνικόν μεγαλειόν πίστιν. Μία άγάπη προς την πατρίδα των, μία υπερηφάνεια διά την φύλην του ώθει πάντοτε την γραφίδα του. Εις τάς «Αθηναϊκάς ήμέρας»—ό κ. Παγατέλης έχει γράψη και «Αθηναϊκάς νύκτας»—παριστάται ή πόλις της Αθης ως δλωή φυσική. Τό βιβλίον είνε γεγραμμένον υπό τύπον έντυπώσεων κροαφικόν ύποδόβλου Έλληνας επισκεπτομένων τόν πρώτον της Αθηνάς. Είνε ή μέχρι τούδε ώραιότερα και σαγηνευτικώτερα έγγραφή του ένδοξου Αστειως.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Τέως μαλλιαρό.—Συμμεριζόμεθα την Ιεράν σας αγανάκτησιν διά την άνατίεσσαν φαλάκραν. Εύτυχώς ό Άγγλος όόκτωρ Πάρκερ θεράπει το νόσημα αυτό δι' άπλουσιότητας μεθόδου. Διά της βελτίας αναπνοής. Η φαλάκρα και ή πιτυρίασις όφείλονται εις ειδικήν δηλητηρίασιν του αίματος, προσερχομένην εκ της άτελής άναπνοής. Λοιπόν αναπνεύτε καθ' ώρισμένα συστήματα διαλειμμάτα διά νά έξυγιάνεται τό αίμα. Μις εβδομάδος θεράπεια άρκεί.

Μοιραία.—Εδημοσιεύθησαν εις την «Κριτικήν» Ο συγγραφέας των δέν άποδίδει ήδη αξίαν εις αυτά ήτο σιγά έργασίας, εκκαταλειφθείσης έκτοτε.

Μ. Κ.—Η εικών του αγάλματος του Saint Saen ήν εδημοσιεύσαμεν έν προηγουμένω φύλλω είνε έντελώς άνέκδοτος. Ο γλύπτης κ. Marqueste έδωκεν έξαιρετικώς εις την «Πινακοθήκη» την άδειαν νά δημοσιεύση πρώτη αυτή την εικώνά του νέου έργου του.

Ερωτώντι.—Τά μάρμαρα καθαρίζετε διά διαλύσεως σόντης κρηπίδος έντός έλαίου κοινού τρίβοντες κατόπι ισχυρώς τό μάρμαρον διά τεμαχίον ύφασματος έμβαπτίζόμενου εις την διάλυση ταύτην.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΧΡΥΣΟΔΕΤΑ ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΤΗΣ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

του λήξαντος έκτου έτους. Οι έπιθυμούντες ν' άποκτήσωσι τοιαύτα, παρακαλούνται νά ειδοποιήσωσιν τά γραφεία μας. Έκαστον τιμάται δρ. δύο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

ΤΟ «ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ», πινάξ Ν. Γύζη. Φωτοτυπία εις μέγα σχήμα. Δρ. 1. Έπί χορδού χάρτου δρ. 2.

«ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ», δράμα Φρ. Κολλέ, κατά μετάφρασιν Άνδρος Θέρου. Τιμάται δρ. 1. Έπί Όλλανδικού χάρτου δρ. 2.

ΤΟ «ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ», δράμα Ν. Λάσκαρη και Π. Δημητριάδοπουλου Δρ. 1.

ΤΟ «ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ», πινάξ Φιλζου Άριστέως. Φωτοτυπία εις μέγα σχήμα. Δρ. 1.

Η «ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ», πινάξ L. Perrault. Φωτοτυπία εις μέγα σχήμα. Δρ. 1.

Η «ΑΙΩΡΑ», Πινάξ Vigor. Φωτοτυπία εις μέγα σχήμα Δρ. 1.

Ο «ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ», Πινάξ Rochegrosse. Φωτοτυπία. Δρ. 1.

Ο «ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ», τείχεσμος φωτοτυπία εις μέγα σχήμα. Δρ. 2.

ΕΞΟΦΩΤΟΣ Α. ΖΥΓΟΥΡΑ

Ο Πρακτικός βίος του εμπόρου	Δρ. 2,50
Οδηγός έμπορούπαλλήλου	» 2,00
Ιστορία του έμπορου	» 2,50
Εμπορονομολογία	» 1,50
Εμπορική και βιομηχανική οικονομία	» 2,50
Εμπορική και βιομηχανική νομοθεσία	» 2,50
Κατασκευαστική Γεωργική	» 1,—
Έγχειρίδιον Γεωργικής	» 2,—
Εμπορική Γεωγραφία Σταμ. Θεοχάρη έκδοθείσα διαπάνω Σενοφ. Ζύγουρα	» 5,—
Απειθυντέον τή κ. Θεμιστ. Ζ. Ζύγουρα, όδδς Σωνίτρον 1.	

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

- ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. Σελ. 208. Δρ. 3.
- ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Διηγήματα εικονογραφημένα. Σελ. 184. Δρ. 2.
- ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ. Πεζά ποιήματα μετ' χρωματιστών εικόνων. Σελ. 184. Δρ. 3.
- ΣΑΤΥΡΑΙ. Διηγήματα και σκέψεις. Σελ. 64 Δρ. 2.
- ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ. Πεζά ποιήματα μετ' εικόνων. Σελ. 64. Δρ. 1.
- ΣΕΛΙΔΕΣ. Διηγήματα. Σελ. 128. Δρ. 2.
- ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ. Έντυπώσεις και σκέψεις. Σελ. 84. Δρ. 1.

Πωλούνται εις τά γραφεία μας. Τά Γραφεία της «Πινακοθήκης» μετεκομίσθησαν εις την όδόν Χαριλάου Τρικοπή άριθ. 22α, ένθα ήσαν και άλλοτε.

Πωλείται βιβλιοθήκη εκ νομικών συγγραμμάτων, πάντων δεδεμένων, εις λίαν συγκαταβατικήν τιμήν. Πληροφορία παρ' ήμιν.

R. MARBYL
ROBES & MANTEAUX
38. - Όδος Έρμου - 38.

Έργασία Παρισινή.—Τιμαί εκτός συναγωνισμού

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟ-
ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΑΡ. ΛΑΪΟΥ
 ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΥ ΤΗΣ
 ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
 ΜΟΝΑΧΟΥ
 Όδός Αγ. Μάρκου 1
ΑΘΗΝΑΙ

Γ. Θ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Έμπορος και αντιπρόσωπος Βιομηχανικών και
 έμπορικών καταστημάτων εν Βόλω.

Παραγγελιαί και προμήθιαί παντός είδους εκ του
 έξωτερικού και έξωτερικού.

Είδεικό της μετάλλα, σίδηρα άκατέργαστα, σι-
 δηροδοκοί, κασίτερος, τενεκίδες, μετάλλα εν γένει
 άγγλικά, βελγικά, σουηδικά, κλπ. σιελήνες, τζάμια,
 ύφασματα, νηματα, οικιακά σκεύη, σιδηρικά, λινέ-
 λαια, χρώματα.

Μοναδικός εισαγωγέας διά την Ελλάδα εν γένει
 του άριστου σφυρηλάτου σουηδικού σιδήρου.

Γκαζομηχαναί, μηχανήματα εν γένει, πιάνά, μπι-
 λιάρδα, ρολά, γέφυραι κλπ. κλπ.

Πάσα ζητούμενη πληροφορία δίδεται τάχιστα.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις
 Τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν ήτοι φρ. και λι-
 ρας στεργίνας άποδοτίας εις ώρισμένην προθεσμίαν ή διαο-
 κώς. Αι εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πλη-
 ρώνονται εις τό αύτό νόμισμα, εις δ έγένετο ή κατάθεσις
 εις χρυσόν ή δι' επιταγής δίφρας (chéque) επί του έξω-
 τερικού κατ' επιλογήν του όμολογηόχου.

Το κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνον-
 ται εν τώ Κεντρικώ Καταστήματι και τη αίτησι του κα-
 ταθέτου εν τοις έποικιασθήμασι της Τραπεζής.

Τόκοι καταθέσεων

1 1/2	τοίς 0/10	κατ' έτ. διά κατ. 6 μηνών
2	» 0/10	» » » 1 έτους
2 1/2	» 0/10	» » » 2 έτών
3	» 0/10	» » » 4 έτών
4	» 0/10	» » » 5 έτών

Αι όμολογίαί των έντόκων καταθέσεων εκδίδονται κατ'
 επιλογήν του καταθέτου όνομασι ή άνωνυμοι.

ΧΑΡΤΟΠΩΔΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Έκμοιόθησαν νέοι ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ ΚΟΝΔΥΛΟ-
 ΦΟΡΟΙ εν διαφόρων έργουστασιων (FONTAIN PEN).

Οι κονδυλοφόροι οδοι άπαξ πληρούμενοι επαρκούσι
 διά γραφήν 2000 λέξεων.

ΔΕΛΤΑΡΙΑ ελληνικά εκδόσεως Πάλλη και Κοτζιά
 έξαιρέτων ποιότητος πωλούνται τά μαύρα 5 λεπ. έναστον.

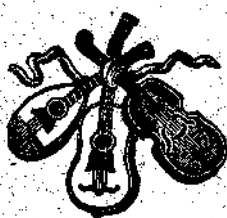
ΤΟΜΟΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,"

Άπό του Α' μέχρι του ΣΤ' έτους

εϋρίσκονται εις τό γραφείον μας, τιμώμενοι οι
 χρυσόδετοι δρ. 15, οι άπλόδετοι δρ. 12.

Διά τό έξωτερικόν, ή τιμή εις χρυσόν.

Αιδασκάλας Έλληνίς άριστούχος ζητεί
 παραδόσεις. Πληροφορία παρ' ήμιν.

ΒΙΟΛΙΑ

ΜΑΝΔΟΛΙΝΑ
ΚΙΘΑΡΕΣ

ΧΟΡΔΑΙ (Ισπανικαί), ΜΟΥΣΙΚΑ ΤΕΜΑΧΙΑ, ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ κλπ.
 άγοράζετε πληρώνοντες 5 δραχ. κατά μήνα

ΠΙΑΝΑ άγοράζετε πληρώνοντες **50 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ**

100 ΧΑΡΤΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Breitkoff
 ΔΡΑΧΜΩΝ βιβλία δεμένα ή άδετα ενλίσγετε πληρώνοντες
 5 ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ. Ζητήσατε τιμολόγιον.

ΟΔΟΣ ΓΛΑΔΣΤΩΝΟΣ Α' παρά τή Χαντζία παράδος οδού Παρισίων. **ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΣΗ**

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΘΩΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ